

309789 వ త్రి ది న ము వ్ర క టిం వ (బ డు ను

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ మార్చి 20 వ తేది బుధవారము } No. 290
నంపుటము. ౪. } పింగళ నామ సంవత్సర శాల్వా నమా స శుద్ధ అష్టమి. } నంచిక ౨౯౦

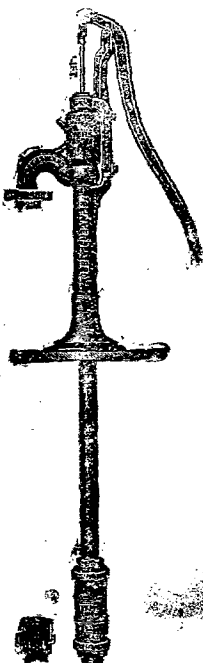
K. B. JOSHI & Co,
32, Hornby Road Fort,
BOMBAY.

LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (537)

ALSO

Hand Pumps for very deep wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

మహారాజా హోటలు
(1912 సం॥ లో స్థాపించబడినది.)

చెన్న పురి రాజధానిలో ముఖ్యమయిన ఇండియన్ హోటలు ఇదియే. నెం. 121 ఆర్ మీనియన్ స్ట్రీట్, మద్రాసు. (హైకోర్టు ఎదురుగా) (1102)

ప్రాంతై నవన అతిసమీపముగా నున్న పట్టణమధ్యమందున్నది. ప్రయాణికులకున్న విద్యాధులకున్న విడిసియుండుటకున్న భోజనోపాయములకున్న స్వగృహాపాఖ్యములకున్న తగు ఏర్పాట్లున్నవి. మిడ్వేల్ గదులు ఎల్లక్రింద దీపపాయములు ఆసనాది సౌకర్యములందున్నవి. గాలి బాగావచ్చును. కాకాదిభోజనము పూట 1-కి రూప 0-4-0

ప్రత్యేకమయిన కాకాదిభోజనము, లేక మాంసాదిభోజనము, ఫలభోజనము, అనుభవముల పొందువులవలన తయారు చేయబడి పొందువు లేక యూరోపియన్ పద్ధతి ప్రకారం వడ్డించబడును. విద్యాధులకు తక్కువ రేట్లు.

ఈ హోటలు బర్మా, సిలీస్, యూరోపు, ఇండియా, వగైరా దేశములం దంతటను సంచారము చేసి వచ్చియుండు ఒక అనుభవము గల నాయకుగారి మ్యనేజిమెంటులో యున్నది. చార్జీలు సులభముగా నుండును.

నోటీసు. (1075)

గోదావరిజిల్లా కాకినాడ తాలూకా ప్రస్తుతం ఉండూరు కాపురస్తులు శ్రీ రాజా ఇనుగంటి వెంకటరాజగోపాల రామ సూర్యప్రకాశరావుగారి తా॥ పెద్దాపురం తాలూకా రాగంపేట గ్రామం తా॥ సామర్లకోట పెద్దాపురమునకు మధ్యను ఉండుకున్న అంటునామిడి తోటయొక్క యీసంక త్వరపు ఫలము. 15, 16 వ ఏప్రిల్ నెలలో తోట ప్రదేశమందు ఏలము పొడుచున్నాము. కాబట్టి వలయువారు వదల ప్రదేశ మునకు దయచేసి ఈదిగున మరతులకు లోబడి పాడవచ్చున మరతుల వివరము.

1. సుమారు య 80 ల విస్తీర్ణముగల తోటలో ఉండు కున్న ఎన్నిక గల పలువిధములగు అంటునామిళ్ళున్నా చీడిమామిళ్ళున్నా మాత్రమే (తక్కిన ఫలవృక్షములు గాక)
2. సుమారు రెండువేల అంటునామిళ్ళున్న ఒక వెయ్యి చీడి మామిళ్ళున్న.
3. పాడదలచినవారు రెండువందలరూపాయలు ధరావతు ఇచ్చి పాడవలెను.
4. పాట ఖాయపరచుకున్న వారు మచ్చిలికాతోపాటు సగముసాము ఇచ్చి వేయవలెను.
5. తక్కిన సగము సామున్నా చెట్ల కాలులు కోయటకు పూర్వమందు చెల్లించవలెను.
6. పాట కాలమందు ధరావతు ఇచ్చిన వారిలో ఖాయపరచుకొనిన వారి సాముకేప్పు తక్కిన వారి సాము వాపనుచేయబడును.
7. తగు సంఖ్యయింకా కావలసినవారు యీ దిగున వ్రాయబడిన వారికి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును. కె. రామచంద్రరావు గారు, ఉంక-
సుమారు సిరస్తావారు.
ఆఫ్ గొల్లప్రోలు ఎస్టేటు, గోదావరి.
9-2-18 } క్యాంపు: సామల్ కోట.

సీతా స్వేషణము లేక లంకా దహనము.

అయిదంకముల నాటకము.

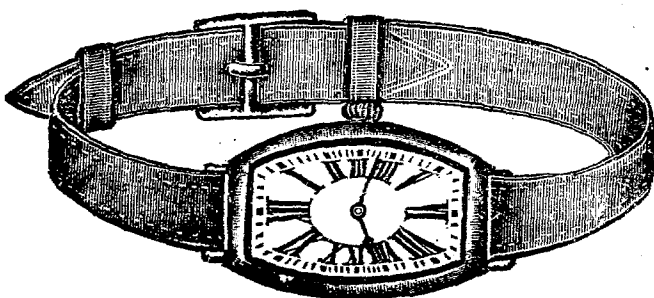
మధులూర్ పద్యములు! శ్రావ్యమగు పోర్టీ మిట్లు!! ఇయ్యది వృదురుధుర శైలిని వ్రాయబడినది. జనసామాన్య మున కెల్లరకు సుబోధకము. ప్రదర్శనానుకూలముగ నున్నది. భక్తిరసపూరితమైన చక్కని కథలూకాది వర్ణమెట్టులతో నిండియుండును. ఒకపర్యాయము చదివినను, ప్రదర్శించినను విడువరు. కీనిగుచ్చి నెల్లూరువాస్తవ్యులును బందరు నోలిలు కాతేజి ప్రాసెస్ రకు శ్రీయుతి ముత్తరాజు నుబ్బారావు ఎం. ఏ. గా రొసంగిన యభిప్రాయమును చదివిన ఈ నాటక రాజము యొక్క ప్రాశస్త్యము చదువరులకే బోధపడును. పుస్తకము ఖరీదు రూ. 1.0.0. తపాలావారి వేలు. గ్రంథకర్త:— పసుమర్తి యజ్ఞ నారాయణశాస్త్రి, భొజ్జలి పేట, బందరు (980)

చంద్రశేఖర క్యాండిల్ కంపెనీ,
నెల్లూరు. (1096)

1917-18 సంవత్సరమున మద్రాసులో జరిగిన వస్తు ప్రదర్శనమునందును, ఎల్ ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్, సి.వి.ఇ. గారివలనను యోగ్యతాప్రతిబులు బొందియున్న ఈకంపెనీ నారిచే "స్వంత షీల్డెను" తో తయారు చేయబడిన క్రొవ్వ వత్తులు మిక్కిలి శ్రేష్ఠతములులే ప్రఖ్యాతిగాంచియున్నవి. ఒక్కటొక్కటి 7 ఘంటలకు తక్కువ లేక వెలుగును.
200 వత్తుల వెట్టె 1-కి రు 13-0-0
200 బండివత్తుల వెట్టె 1-కి రు 13-0-0
మాదిరవత్తులు కోరువారు (రు 1-4-0) ఒకరూపాయ నాలుగణాలు ముందుగా మనీయార్డరు ద్వారా పంపవలెను.
ఏజెంసీ వలయువారు కంపెనీకి వ్రాసి తెలిపికోస వచ్చును.

ఒక నిమిష మాలస్యమైనను !

ఒక గంట ఆలస్యమైనట్లే !

(1049)

గడియారములు పెక్కు రకములు మావద్ద గలవు. నమ్మకమైనవి. చాల స్వల్పధరలు. సాగునైనట్టియు, అందమైనట్టిన్ని సరియైనకాలమును చూపునట్టిన్ని గడియారములను సప్లయి చేయగలవారము. జేబులో వేసికొనుటకును, మోటారుబండ్లకును, వేటకును, ప్రయాణమున కుపయోగించు గడియారములు కలవు.

అందటి వద్దను దొటకగలవు.

ఏజంట్లు:— జి. ఇ. సంవత్సరెట్టి అండుకో, ఎస్ ప్రసేమ, మదరాసు.

REGISTERED

A Magic Cure for Scorpion Sting

రిజిస్టర్డ్

279

సర్వవృద్ధిక విష సంజీవిని

గుణములేదని రుజువు చేయువారలకు రూ. 100 ఇనాం.

చెక్కి యెద్దవారు - వికవిక నగుదురు, గుణములేనివోట - గొనుడి వెలను ఉండవలయు మందు-ఒక్కొక్క యింటను, గుణము మాత్రం దెన్ని-దినములున్న ఎలుక పాములు శేట్లు కుక్కలు - ఏవియైనను బీకెనక్ గలగల బోకుండు మందుల దెట్లును - గాంతు రెంతయు మోదముక భరిభీ మన మెప్పుడైనను - బర్వమైన మహావధం బులను గంటిమె యిట్టి దంచును - బూని స్తోత్రము సేతురే. ఇది ప్రతికుంబమునం దుండవలసిన ముఖ్యోషధము, ఆంధ్ర, యూనాని, దేశీయ వైద్యులచే బాగా ద్రాగించబడి యున్నది. ఎన్ని దినములు ఉంచినను మందు గుణము మాటును. తేలునకు మాద్రమేగాక ఎలుక, కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు సుపయోగించవచ్చును. ఒకసారి పరీక్షించుడు.

వెల వ్యాకట్ 1-కి 0-8-0 పోస్టేజి 0-3-0 1 డజన్ వ్యాకట్లు వెల 5-0-0 పోస్టేజి వేటు ఒకసారి 2 ప్యాకెట్లు చెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజి ఇనాం. వర్తమలకు 100-కి 25 రూపాయలు కలిపి నివ్వబడును చిరునామ:- ధనలక్ష్మీ కంపెనీ, నెం. 1/6 వేంకటేశమేష్ట్రీ వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు

స్త్రీలు: గాంధీగారి ఆభిప్రాయములు.

ప్రస్తుత విద్యావిధానలోపములు.

స్త్రీలభ్రాతృత్వ మొనగలుగు పక్షముననున్న వారు ఈ విషయములను చూచుచు వచ్చినప్పుడు వీరు స్త్రీలను సమాజమున నున్న స్థాయిని చూచుచు మనకు వ్యక్తమగుచున్నది. కావున ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో గల కారణమున ఆర్యులు బుద్ధులను ప్రస్తుతము మన దేశమున గల యాంగ్లోవేదమును గురించి స్త్రీల పురుషులలో కొట్టికొలిపి కేలియదు. ప్రజాసామాన్యము తమ చుట్టుప్రక్కల నున్న పరిస్థితులను గ్రహించకయే నిశ్చితతో కాలము వెడలుచుచున్నారని యీ స్త్రీపురుషులు తమ జీవితమున తమ తమ విద్యుక్త ధర్మముల నిర్వహించుచు, అన్యోన్యసహాయము గావించుకొనుచున్నారు. ఈ విధముగ 100 కి 85 గురు తమ జీవితమును గడపుచున్నారు.

సాంఘిక నియమములు, మానవ నిర్మితములు.

ఇకనుండు మిగిలిన 100 కి 15 వందల గురించి మాట్లాడెదను. ప్రస్తుతము స్త్రీలవిషయము ముఖ్యముగ ముచ్చటించవలసియున్నది. కానములు పురుషులచే నిర్మితములైనవి. కాని యీ కార్యనిర్వహణయన పురుషుడు న్యాయ మార్గాన సరణముగ వర్తించినట్లు కానరాదు మనశాస్త్రము లలో స్త్రీలకు సహజబోధములని నిరూపించబడిన విషయములను నిర్మూలించుట స్త్రీలభ్రాతృత్వముకి చాల సహాయదాయకము. ఈ మహాత్మాగారు నెవ్వరేవిధముగ నిర్వర్తితురు? ఈ విషయగు ప్రయత్నము గావించుటకు సీత, దయయితి, ద్రాపది మున్నగు సచ్చిలభూషితలను, ఆత్మనిగ్రహ సంపన్నులను అగు మానవీరత్వము లిష్ట దత్తవసరమని నా ఆభిప్రాయము. ఆధునిక కాలమున నిట్టి సతీతిలకములు భారతదేశమున నుద్భవించినయెడల నట్టి వారిని హైందవ సంఘము గారించి, మన్నించువట కెట్టి సందియములేదు. ఇట్టి నారీరత్నముల వాక్యములు వేదవాక్యములకు పరిగణింపబడును. మనశాస్త్రములలో వీరిని గూర్చి నడువబడిన వాక్యముల నాలించి బ్రహ్మవనతవనల మయ్యి, కొలదికాలముననే యీ విషయమును సంపూర్ణముగ మరపుజెందుచున్నారు. కాని, పూర్వకాలమున నిట్టి విప్లవములు హిందూసంఘమున ననేకములు సంభవించి, హిందూమతము నెడల మనకు గల భక్తి గౌరవముల దృఢపరచినవి. ఇట్టి విప్లవములు భావికాలమున కూడ సంభవించును.

సారస్వత విద్య

మనము, స్త్రీల దుస్థితికి ప్రధానకారణమును, వారి భ్రాతృత్వముకి వలయు అత్యుపకారమును చర్చించితిమి. కాని యిట్టి మహాదాత్యుల భిక్షి అసాధారణప్రతిభాసంపన్నులగు లలనామణుల వసరము. అట్టివారేమిటలుండబాలరు. కావున సాధారణస్త్రీల విషయమున సెంతవరకు తోడ్పడగలరో యిందుకయోచితము. వారు తమతోటి స్త్రీలకు తమ ప్రస్తుతస్థితిని గురించి యెరుకపరచవలయును. కాని యిది కేవలము సారస్వత విద్యవలననే సాధ్యమగునని నేను విశ్వసింపజాలను. ఇట్టి విద్యవలన నిట్టి కార్య నిర్వహణ మాలస్యమగును. మన స్త్రీల కెట్టి విద్యవైన యెంతవరకు వారిదుస్థితిని వారి కెరిగింపజచ్చును. స్త్రీ పురుషులకు మిత్రమై వర్తించును. ఇరువురుకు సమాన ధీసంపన్నులయే కలరు. ఆమెకు ప్రతివిషయమునను మనస్సుతో కలసి వర్తించుటకును, ఆతనితో సమానముగ స్వాతంత్ర్య సుఖము ననుభవించుటకును హక్కు కలదు. ఆమె మానవునివలెనే తన కార్యములందు సర్వాధికారము గలిగియున్నది. ఇవియంతయు సహజమే కాని విద్యాఫలితములేదు. కాని ఆచారగ్రహమువలన బడి అజ్ఞానాంధకారమున బడి అనేకులు స్త్రీలపై తమ నిరంకుశాధికారమును చెల్లించుచున్నారు. మనయుద్వేషములన్నియు మధ్యమార్గమున విఫలత నొందుటకు మన స్త్రీల స్థితిగతులే కారణము.

విద్యావిధానలోపము.

విద్యాగంధములేకయే యిట్టి సత్కార్యముల గావంప సాధ్యమైనను, విద్యాజ్ఞానసంపన్నత అవసరమని నేను నడువజాలను. మానవునిబుద్ధిని వికసితపఱచి, సత్కార్యచరణమునకు పురకొల్పటము కిది అత్యవసరము. విద్యావిహీన లని స్త్రీలకు పురుషులతో సమానహక్కులను నిరాకరించుట అన్యాయము. కాని స్త్రీలు తమ సహజ స్వాతంత్ర్యములను

నిలువబెట్టుకొని, వానిని వ్యాప్తము గావించుటకు విద్యముఖ్యము. విద్యాసహాయములేక ఆత్మోపలబ్ధి దుస్సాధ్యము. గ్రంథ పఠనమువలన సుతొపము ననుభవించుటకు విద్య అవసరము. విద్యావిహీనుడు పశుతుల్యుడనుటలో చాల సత్యమున్నది. కావున పురుషులకెట్టి లభ్యము విద్యప్రధానము వీరిపురుషును గలవటము విద్యావిధాన మొకటియే యుండవలెనని నేను నడువలెను. మన ప్రభుత్వమునా నొసంగు విద్యయందు అనేక లోపములుగలవు. ఇందుములముగ చాల సహాయములుగలగుచున్నవి. ఈవిధానము దోషవిరహితమైనను అది స్త్రీల కనుకూల్యమనిన నాభిప్రాయము. స్త్రీపురుషులు సమానముగాని యేకముగాని పీఠాధ్యక్షులయ్యును గావించుకొనుచుండవలయును. కావున వారిలో నెవరైనను ఆపాయముగాని, భంగపాటుగాని కలిగినయెడల తక్షణిత్వము నిరువురును అనుభవించురు. కావున స్త్రీవిద్యావిధానవిభజనమున నీ ప్రధాన విషయమును జ్ఞప్తియందుంచుకొనవలెను. వైవాహికజీవితమున బాహ్యకార్యములందు పురుషుడే ప్రాముఖ్యస్థానము నంది యున్నాడు. కావున స్త్రీలకుంటే అతని కెక్కుడు విజ్ఞానముండుటవసరము. గృహకృష్యనిర్వహణమునందున, కుటుంబమునందును స్త్రీకి ఎక్కుడు ప్రాముఖ్యముగలదు. ఈ విషయములను మనము ముఖ్యముగ గమనింపవలెను.

విద్య అవసరమా?

మనస్త్రీల కాంగ్లవిద్య అవసరమా అను విషయమై యిందుక మాట్లాడెదను. సాధారణముగ మన స్త్రీ పురుషులకు ఆంగ్లభాష అవసరము లేదనియే నా ఆభిప్రాయము. జీవనోపాధిని సంపాదించుకొనుటకును, రాజకీయోద్యమమున పాల్గొనుటకును ఆంగ్లభాషాజ్ఞానము అవసరము. స్త్రీలు బ్రాహ్మ గములు చేయుదు రని గాని నా జిజ్ఞాసు చేయుదు రనిగాని నాకు నమ్మకములేదు. ఆంగ్లభాష నభ్యసించదలచు స్త్రీలు, పురుషుల పాఠశాల లో జేరక మృత్యు. స్త్రీల కాంగ్లభాష నేర్పుటవలన మనముంకను అసహాయులమగుదుము. స్త్రీ పురుషు లిరువురును ఆంగ్లసారస్వత ఫలము ననుభవించవలెనని అనేకులు యెఱుఁపుదురు. కాని యీ ఆభిప్రాయము సందర్భముగ లేదు. ఈ మహాదాత్యు సౌఖ్యమునుండి స్త్రీలను తొలగింపవలెనని యెవ్వరును చెప్పి సాహసించరు. సారస్వతముల నభ్యసించు విచ్చగలవారు ప్రపంచములోని భాషల నన్నిటిని ఆభ్యసించవచ్చును. కాని ఆయాసంఘ పరిస్థితుల కనుగుణ్యమగు విద్య అత్యవసరమని యెల్లరును గ్రహింపవలెను. ప్రస్తుత కాలమునందు కంటే ఆంగ్లభాషాభ్యాసమునకు తక్కువ కాలమును వ్యయపరచవలెనని నా ఉద్దేశ్యము. ప్రపంచమున ననేక అమూల్యపదార్థములు గలవు. ఆంగ్లభాషయే యిట్టి అమూల్య విషయములచే సంపూర్ణభోభిత యై యున్నదని చెప్పి నీలలేదు. అన్యభాషలలోకూడ నిట్టి అమూల్య విషయములు కలవు. ఇవి యన్నియును ప్రజాసహకారముననే తెలిసవలెను. వీనిని మన భాషలోనికి తర్జుమా చేసినయెడల అవి యన్నియు సెల్లరకు కరతలామలక మగును.

ఆతిథ్యాల్లినివాచా మహాసాతకము.

స్త్రీ విద్యా విధానమును నిర్మించినతోడనే ఆతిథ్యాల్లినివాచాము లంతయు మొదలైన వని గాని, స్త్రీభ్రాతృత్వము చేతూరినదని గాని మనము తలపరాదు. వివాహితలైనతోడనే యెవరికంటె బడసి మన యువకుల స్థితినిగూర్చి యోచించ

వలెను. వారు అటుపిమ్మట పాఠశాలకు బోవరు తమ కుమార్తెల కతిథ్యాల్లినివాచాముల చేయుటయందు గల లోపముల గ్రహించియు, వారి తల్లులు వారి విద్యాభ్యసనముకిని, వారి జీవితమును సౌఖ్యవంతము గావించుటకును తోడ్పడ జాలకున్నారు. ఇట్టి బాలికల వివాహము గావించుకొను నాతడు ఆధ్యాత్మిక భావన పేరితుడు కాబాలడు. ఇట్టి బాలికల సంరక్షింపగలవారెవరు? ఈవిషయమై నిశ్చితాభిప్రాయము చేయవలెనయెడల స్త్రీసమస్థాపకములను సుసాధ్యమగును. ఇట్టి బాలికల వివాహము గావించుకొనినవారు, తమ భార్యలకు చిత్తశుద్ధి, ఆత్మనిగ్రహము నలవడజేసికొనుటకు తగినవిద్య మొసంగు దనుక వారిసహాయ కమింపదని నే న నేకులతో నుడువుచున్నాను.

కార్యనిర్వహణము.

ఈ విషయమై నిర్వహింపవలసిన కార్యభార మెక్కుడుగనున్నది. ఈ సమస్య పరిష్కృతమైనయెడల స్వపరిపాలనము త్వరలో చేయవలసినట్లు సందియములేదు. ముద్రణశాలలులేక, దూర ప్రదేశములకు బోవవలెనని కాలమునందు ఆభిప్రాయములు నేలకొలంది మైశ్వరము వ్యాపించుచుండెడివి. ఎట్లు? కార్యములవలన. కార్యచరణమునకు గలకెక్కి ఆగ్రహమునను. మన ముపన్యాసముల మొసగుదు, ప్రతికలకు వ్రాయుచున్నాము. కాని మనకెట్టి లాభము మెగూడదనుచుటచే నిరాశజెంది, వగచుచున్నారము. పూర్వకాలమునందు వలెనే కార్యచరణము మూలముననే మన ఆశయలన్ని చేకూర్చుకొనవలెనని నా ఆభిప్రాయము.

మల్లాది సత్యలింగంగారి ధర్మములు

కాకినాడ మల్లాది సత్యలింగం నాయకగారి ధర్మముల బ్రట్టిలు ఇదివరలో బ్రట్టిగా నుండి కీర్తిశేఖరైన మ-రా-రా-శ్రీ, కే. ఆద్యయ్యరెడ్డిగారి స్థానియన కాకినాడలో సబార్డినేట్ జడ్జిపదవియందుండి ఇప్పుడు ఉపకారవేతనము పొందుచున్న మ-రా-రా-శ్రీ, రావుబహదురు ఆగడి రఘునాథరావు పంతులుగారిని బ్రట్టిగా ఏర్పాటు చేసితిమని యిందుమూలముగా అందరికి తెలియపరచడమైనది.

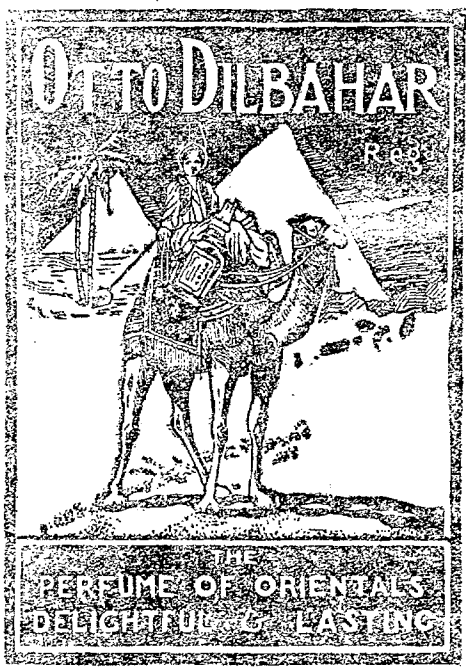
KOPALLY KRISTNA RAO
For Trustees M. S. N. Charities,
Cocanada

1118

ఫిల్లిను సర్కసు

అతిజయప్రదము.

పాశ్చాత్య వన్యమహామృగ ప్రదర్శనము నిష్కటిరాత్రి చూడవచ్చిన అసంఖ్యాకులు “మనోహరమగు ప్రదర్శనము” అని ఏకగ్రీవముగ చెప్పిరి. ఇంతవరకును చెప్పి పురిలో కనిపించి ఎటుగని అనేక జంతువుల మహాప్రదర్శనము. ప్రజలు చూసిన యుత్సాహమున జంతువులు నువ్వుంగి యుత్సాహముతో ప్రవర్తించినట్లుండెను. పాతప్రాగాంఘరిపోయినది. కొత్తప్రాగాం జరుగుచున్నది. ప్రతి రాత్రియును 9-15 గంటలకు ప్రదర్శనము జరుగును. సాయంత్రప్రదర్శనములు: శనివారము ఆదివారములు సాయంత్రము 4-80 గంటలకు ఆందరికి ఆకళులమైన టిక్టు: రు. 4, 2, 1, అ. 8. టిక్టులు మిస్కెక్టు కంటెనెమెంట్ దొరకును.

సోలు యేజులు:— అంగ్లముండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసు యేజులు:— మెహతా పురుషోత్తమాజీ, మై నాబజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన (రసవంత కాబడినది) ఆటో డిల్ బహార్. (రసవంత కాబడినది) ఇన్నిటికాలపు రుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనకలిగినది. ఆటోహోటెలుగాని, సారాయముగాని, వేర్వేరుదేశముల నుండి చేయబడిన కేవల ప్రవృత్తము. నీ కుబాబులై కొన్ని చిందువులు చిలుకరించినవో, మనోహరమగు సువాసన ని స్వల్పవర్ణము. ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును. గిన్నెపైజా (అర (హం) సీసా 1-8 గు 0-8-0 పథ్యరక్తము పైజా 1-హం ” ” 0-12-0 జీరోకపైజా 2 ” ” ” 1-4-0 పెద్దపైజా 4 ” లేక 1 బోన్సు ” ” 2-0-0 వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము. పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపావులలోను దొరకును. దీనికి అనేకమగు నకలుసెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగడుపును సీసాపైజా గు, కాల్షుపైజాను ఆటో డిల్ బహార్ అను మేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో డిల్ బహార్ యొక్క గుణములను పరిశీలనచేయ గోచరా రీతిగవారికి ప్రాసినవో అవారిమృత్యుగల సువాసనకాల్షు ఉచితముగ పంపుదురు సోలు యేజులు:— అంగ్లముండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి. మద్రాసు యేజులు:— మెహతా పురుషోత్తమాజీ, మై నాబజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

జనాభా విశారదము అనంత ప్రకరము అయి, సర్వవి
 త్యాసమును మానానీయక కృత్యముగా వదిలి, విశ్రాంత
 బ్రతిష్ఠితుడగుచున్నవారు తీర్మాన మార్చిపోయినది. 10 వయ
 తులకాపదమునకు 100 గుండు కట్టల సమమునకు కట్టలవలెయును
 బెట్టెలు, బంతెట్టెలు ఇతరులకను. ఇట్లు 1912 వ సంవత్సరమునకు
 సమానము.

ఆంధ్ర పత్రిక

1918-వ సం॥ మార్చి నెల 20-వ తేది

బుధవారము.

ఆంధ్రుల ప్రబోధము

మేలుకొనమో భవత్యునుడే! మేలుకొనమో మజునుడే!
తేలుకొనమో భవత్యునుడే! మేలుకొనమో భవత్యునుడే!

* * * * *
ఆంధ్రులను సకల శ్రీయనియెను. కాంతిపుంజము తేజశ్శక్తి,
మంత్రమున మాతానోద్యమ. మాయతమవీచికా!!

* * * * *
ఆంధ్రులనుడే నై జగంబున. సకలతరించును నీవిభంబున
దైత్యమెడలి జడశ్వమెండుట. ధర్మమగునయ్యా!

ఈ ప్రబోధగానమున భారతజనని ఆదికాల
మునుండియును నుచ్చస్వరముతో బాడుచు గాథ
నిద్రావస్థలైన తన సంతానమును మేలుకొలుపుచు
వారి కాత్మాభివృద్ధిని గలిగించుచున్నది. తల్లి
ప్రియారామమును నాలకించిన భారతపుత్రులు
మాతృభావము విని ధన్యులగుచుండురు. ప్రబోధ
మున కవసర నిమిత్తములు వేర్వేరుగనున్నను
ప్రబోధము ప్రత్యభిజ్ఞానమునకు మూలబీజము.
నిద్రావస్థకు ప్రళయము స్వయం వికాసమునకు
ప్రబోధము ఫలములు. స్వయం వికాసమునకు
నిత్యప్రబోధము సాధనము. మాతృగీతారావము
సకలభావములందును సకలకార్యములందును సకల
కనిష్ఠితులందును వినబడుచుండును. అనుక్షణము
గీతారావమును వినచుండియును మేలుకొనని
ప్రజలకు సుగతి కు సైరము. వ్యాసాదిని నుడహ
రించిన గీతము పదేడ్లకుపూర్వము ఆంధ్రదేశము
స్వదేశ స్వరాజ్యవాదములలో మారుమోగు
చున్న సమయమునందు కల్పింపబడినది. పదేడ్ల
లోలోకమునందపారమైన పరివర్తన మేర్పడినది.
సకల జాతులకును నాత్మసంరక్షణ మవసరమైనది.
వర్తమాన మహాసంగ్రామము ప్రబోధావసర
మును స్థిరపరచినది.

ఆంధ్రదేశమునందయించిన సకలోద్య
మములు వారి ప్రబోధమునకు నిదర్శనములు.
అందు ముఖ్యముగ నాంధ్రోద్యమము ఆంధ్రప్ర
జలయందు గలిగిన ప్రబోధమునకు నిదర్శనముగ
నున్నది. ప్రబోధము సకల జనులకు సహజస్థితి
యైనను ప్రబోధితుల సంఖ్యయత్యల్పముగ
నున్నది. సకల జనులకు మహర్షి గాంధీ త్యాగము
లోకమాన్య తిలకు నిగ్రహము శ్రీమతి బెజంతు
కార్యోత్సాహము దుర్లభములు. కాని సకల జను
లకు వారు ప్రబోధితులై మాతృదేశాలాపము
నాలకించి శుభములను సమమార్పుట కవకాశ
ములు గలవు. ప్రబోధమున కాత్మ
పరిశోధనము నిదర్శనము. ప్రజలు
వారి యంతరాత్మను వారి ధర్మనిర్వహణ
మును గూర్చి ప్రశ్నించినపుడు వారి ప్రబోధా
వస్థ విదితము గాగలదు. మహర్షి గాంధీ దీనుల
సంకటములనుజూచి తాను కష్టములకు పాలగుచు
న్నాడు. దక్షిణాఫ్రికా యందలి భారతీయుల నుద్ధ
రించుటకు సత్యాగ్రహవ్రతమును బూసెను. అహ
మహాబాబు నందలి పనివాండ్రునై న్యస్థితిమండి
కొలిగించుట కుపవాసవ్రతమును స్వీకరించి సం
స్థితిని గాంధీయే. కరోపకారార్థమే తన ప్రాణ
ముల నయినను సమర్పించుటకు సంసిద్ధుడయినా
డు. ప్రతి మనుజునకును వానిప్రణామము గాక

పోయినను స్వల్పసుఖముల నైనను గోల్పోయి
పరోపకారమును జేయుట కవకాశములు గలవు.
లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకుగారు దేశహితా
ర్థము కారాగ్రహమునను స్వీకరించెను. అధి
కారాగ్రహమునకు పాత్రుడాయెను. కాని ఆత్మ
విశ్వాసమును మాత్రము విడువలేదు. సకల జను
లకు దేశహితార్థము వారి కాలమును ధనమును
వినియోగించుట కవకాశములు గలవు. ఆత్మవిశ్వా
సమును గలిగియుండుటకు నీలుగలదు. శ్రీమతి
ఆనిబెజంతుగారు స్వరాజ్యలాభమునకై కర్మ
యోగవరతంత్ర్య మొనరి. ఆమె తన ప్రియము
సంపదలను కాలమును కార్యసిద్ధికి వినియోగించు
చున్నది. ప్రియలకు వారి కాలమును సంపదలను
ప్రియకు దేశహితార్థము వినియోగించుట కవంత
మైన యవకాశములు గలవు. ప్రజలందరును
మేల్కొని త్యాగదీక్షను బూనినపుడు దేశభ్యు
దయము సాధ్యము గాగలదు.

ఆంధ్రులయందు ప్రబోధ ముదయించినను
పది వికాసవంతముగ లేదు. ఆంధ్రోద్యమ మా
రంభమై కొన్ని సంవత్సరములు గతించినను నుద్య
మము ముగిసెముగ స్థాపితము గాలేదు. ఆంధ్రో
ద్యమ ప్రాప్తి కవసరమైన భావావేశము కార్యో
త్సాహము ప్రజల నావహించినటులు తోచదు.
ఆనిబెజంతుగారు స్వరాజ్య భావ వ్యాపనమునకై
ఒక సంవత్సరమునందు జేసిన పరిశ్రమను పరి
శ్రమ ఫలమును గమనించినపుడు ఆంధ్రులయల
సత్వము కార్యోత్సాహవశ్యకత విదిత మగుచు
న్నది. ఆంధ్రోద్యమా భ్యుదయమునకు ప్రతి
పక్షు లాటంకములను గల్పించుచు న్నారు.
విప్లుపరంపరలను చాటుటకుం దాంధ్రులకు
శక్తిగలదా? ఈ సూదిగ తరుణమునందే ఆంధ్రుల
శక్తులన్నియు వికసింపవలెను. విజయము గూర్చి
నెజగొండ వనసరము లేదు. ఉద్యమము సత్వ
ముపై నాధారపడియున్నది. ధర్మకర్తాకము చే
బూనినది. ఒకరి స్వత్వముల జెడగొట్ట బూను
కొనలేదు. జాతీయ విచ్ఛిన్నమునకు గడంగుట
లదు. ఆంధ్రులు స్వదేశముపై ననురాగమును
వికసింపజేయుచున్నది. స్వభావమై, స్వధర్మ
ముపై గాఢాభిమానము జూపుచున్నది. ఆంధ్రులు
సంకల్పించిన జాతీయ విద్యా విధాన మిప్పుడుదేశ
భారతీయులందరిచే నాదరింపబడుచున్నది. ఆంధ్ర
జాతీయకళాశాల ప్రతిష్ఠాపనమును పరిహసిం
చిన దినములు లేవా? ఆంధ్రులు చూపిన దేశ
భాషాభిమానమే, హిందూదేశ మందంతటను బ్రా
కుచు, ఆంగ్ల సంభవుల ప్రతిధను మరగుపరచు
చున్నది. అట్టితరీ, ఆంధ్రులు మొదలిడిన రాష్ట్రో
ద్యమము మాత్రము దేశీయులచే నాదరింపబడ
దని సంశయింప భావ్యమా? స్వరాజ్య సమి
తులు రాష్ట్రప్రత్యేకత సంగీకరించినవి. కాంగ్రెసు
మహాసభ ఆంధ్రరాష్ట్ర విభిన్నతను గుర్తించినది.
నామాన్య శాసనవిర్మాణ సభ్యులు గూడ
రాష్ట్ర నిర్మాణాదర్శము సమంజసమే యని యంగీ
కరింపవలసినవారయిరి. ఆంధ్రుల మార్గమునే
కర్మాటులును, మహారాష్ట్రీలును, ఉత్కలీలును
అవలంబించుచున్నారు. ఉద్యమమును కొనసాగిం
చుట కింతకన్నను అనుకూల కరిగితులు సమకూ
డుట సాధ్యమా? కాదుకాదు. ఉద్యమాభివృద్ధి
మందగించుట ఆంధ్రుల యలసభావమును సూచి
చుచున్నది గాని, ఉద్యమ న్యాయమున క్షణి
కశంకము నాపాదించుటలేదు. ఆంధ్రులలో నింకను
ముసిఫత్తములగు గాంధీ యుదయింపలేదు. ఆంధ్ర
దేశము నంతను తన కర్మతాగ పాదతంత్ర్యముచే
నుద్యలితము గానింపగల తిలకు మహాశయు డు
ద్యమింపలేదు. ఆంధ్రోద్యమము పథిష్ఠాన దేశతగ

భావించి, నిదురయందును, ప్రబోధమునందును,
సర్వకాల సర్వావస్థలయందును ఉద్యమ మంత్ర
మునే జపించి సంకల్ప సిద్ధికి బనిచేయు పురుష
పుంగవులుదయింపలేదు. అట్టివా రుద్యమింపనంత
వరకును ఉద్యమ విజయ ముగియుండ వచ్చిన
దేవా? ఆంధ్రులందరును ఏకసంకల్ప బద్ధుంగును
లేని, సంకల్పసిద్ధి యసాధ్యమగునా? సంఘేతక్తి
కలియుగే యను సూక్తి ననుసరించి, సంఘతక్తిచే
విజయముగాంచ విలులేదా? ఆత్మవిశ్వాసమును
పె పొందింపుడు. ఆంధ్రులలో నందరో గాంధీ
లున్నారు. ఎందరో బెజంతులున్నారు. ఎందరో
తిలకులు గలరు. కార్యోత్సాహము బూని కృషి
సలిపిన, వీరందరును ప్రస్తుటమగుచురు. మారు
మూలలదాగి యుగోచరులుగనుంజిన మహామలు
లందరును ఆసమయమున బయలు వెడలెదరు.
నివాళయే అవకాశమునకు మూలము. తిలకు
బెజంతుగార్ల ప్రతిభకు నిరంతర కార్యదీక్షయే
పరమకమాన్యము. ఆరహస్యమును గ్రహించుచో
ఆంధ్రవిజయముకూడ ధృవమే. ఇదివరకు నిదురిం
చినది చాలును. ఆంధ్రులకిక నిద్రతో బనిలేదు.
అలసభావమునకు జోటులేదు. మాంద్యమును
నూరారుడల జిమ్మి నైవవలయును. ఆంధ్రులు
హిందూదేశమునంతను నూతనమార్గముల నడ
పింపవలయునని యీశ్వరసంకల్పము గనుకనే,
వారిలో ప్రబోధ వికాసమునకు కొంత మూలస్వము
గలిగినది. ఇంతవరకును దేశీయోద్యమముల నడి
పిన నాయకులు తమ లక్ష్యముల ననుసరించి కృషి
సలిపిరి. వారి కృషిని సాఫల్యము గావింపవలసిన
భార మాంధ్రులపై నిలచి యున్నది. స్వరాజ్యము
నకు సరియగు స్వరూపమును ఆంధ్రులే నిర్మించి,
ఆంధ్రులే హిందూదేశమున కంతకును మార్గ
దర్శులు గావలెను. కాంగ్రెసు సామ్రాజ్యములు
స్వరాజ్యము కాదు. హోమురూలు స్వరాజ్యము
కాదు. స్వరాజ్యము వీటి కన్నిటికిని అతీతమయినది.
ఆశ్చర్యకలవియే స్వరాజ్యము. ఈ నూతన విశ్వ
రూప సందర్శనము ఆంధ్రులకు లభించినది.
శంకర్మక లాభమును భారతీయుల కొనగలటకు
ఆంధ్రులు సాధించి తిరెదరు!

సత్యాగ్రహవిజయము

“భగవంతుని కృపవలన కష్టములు గట్టిక్కి
నవి. గౌరవప్రదమగు సమాధానము గుదిరినది.
కష్టసాధ్యమగు నిర్మాణకార్య మిక ప్రారంభమగు
ను. మీ సాహర్ద్రభావమునకు వందనములు.”

పై వాక్యములతో మహర్షి గాంధీ బెజంతు
గారికి తంత్రీవార్త సంజెను. హిందూదేశము
నీవార్త హర్షాబుధి నోలలాడింపగలదు. గాంధీ
గారి ఆధ్యాత్మికశక్తి నిజప్రతిభను మరియొక మారు
గనుబజచినది. అహమ్మదాబాదు యంత్రశాలాధి
కారులకును, పరిశ్రామికులకును అనేక దినముల
నుండియు వేతనము గూర్చి వివాదము జరుగు
చుండెను. సంగ్రామ సమయమున అహమ్మదా
బాదు మిల్లులు పధికమగు లాభమును సంపాదించు
చున్నవి. కాని పరిశ్రామికుల స్థితి మాత్రము
పూర్వమువలెనే యుండెను. సంగ్రామకారణము
లచే బూర్వముకన్న దుర్భర మయ్యెనని చెప్పు
వచ్చును. సాశ్చాత్యదేశములలో ప్రబలిన సాంఘిక
వివాదములే హిందూదేశములో తిరిగి పొడ
నూపెను. పరిశ్రామికులు వేతనములను 100-కి
కిత వంతున వృద్ధిజేయుదని కోరిరి. యజమానులు
నీర కోర్కెల పెడచెవిని పెట్టిరి. అహమ్మదాబా
దులో చాచాపుగ నడుపది యంత్రశాలలు గలవు,
పరిశ్రామికులు సమృద్ధులులే, వీటి పనియంతయు

నాగి పోయెను. యజమానులతోప మతిశయము చేను. కాని పరిశ్రామికులు లొంగలేదు. గాంధీగారి కిట్టిని గమనించిరి. ఆ ప్రదేశమునకు వెడలి పరిశ్రమల గనుగొనిరి. కూలీల మొరలు ఆధారపడియు లని నిశ్చయించిరి. తమ వాంఛలు నెరవేరువరకును, పనిలోనికి బోవలదని, కూలీలను హెచ్చరించిరి. సత్యాగ్రహవ్రతానుష్ఠాన మంతయును వారి కుపదేశించిరి. అయినను, యజమానులు న్యాయ మొనర్పలేదు. అంతట గాంధీగారి ఆధ్యాత్మిక శక్తి విజృంభించెను. సత్యాగ్రహము కార్యరూపము దాల్చెను. గాంధీగారు పాశ్చాత్యవద్ధతుల నవలంబించలేదు. సభల జేసి తీర్మానముల బంపలేదు. పరిశ్రామికుల నల్లరులకు పురికొల్పలేదు. పాశ్చాత్యదేశములందు సమ్మకట్టులు మోటుబలముతో నడచి వేయబడినవి. గాంధీగారి రట్టి చర్యల కవకాశ మియ్యలేదు. హైందవప్రాచీనసాంప్రదాయబల మెట్టిదో నొక్కమారు గనుబడిచెను. సత్యాగ్రహ మననమి? కరుల కపకార మొనర్పవలదు. పరు లొనర్చు బాధల నన్నిటిని నీవే సహించుము. ప్రత్యక్షము తాము గావించుచున్న కార్యము గూర్చి సిగ్గుపడి, చార్జన్లము నాపువరకు, నీ పట్టుదలను విడువవలదు. ప్రజ్ఞాదు డీ విధానము నవలంబించి తండ్రి చార్జన్లము నడవగలిగెను. వసిష్ఠు డీ వ్రత మావలించి, విశ్వామిత్రునికి గర్వభ గముజేయగలిగెను. దక్షిణాఫ్రికా సమస్యను, గాంధీగారి వ్రతము గైకొని, సాధింపగలిగిరి. పరిశ్రామికులు గోరిన వృద్ధిని యజమాను లొనగువరకును, గాంధీగారి హోరమును విడిచిపెట్ట మని పట్టుబట్టిరి. గాంధీగారి సతీతిలకము భర్త పూనిన వ్రతమునే అనుష్ఠించెను. ఉభయమును తపోనిష్ఠయందు కూర్చొనిరి. గాంధీగారు పాపము జేసిన, యంత్రశాలాధికారుల కేమి నష్టము? పాశ్చాత్య నాగరిక వ్యామోహితులగు ఆంగ్లవిద్యాధికు లాతవప్రభావము గనుగొనలేదు. సభలు జరుపుట, తీర్మానముల గావించుట, ఉపన్యాసముల నొనగుట, స్వాతిశయముచే ప్రకటించుట, పుష్పమాలాలంకృతులగుట, పత్రికలలో కేసుల ప్రకటించుకొనుట, యివి యన్నియు పాశ్చాత్యాంధోళనమార్గములు. దేశములో ప్రస్తుత ములులోనున్న పద్ధతు లివియే. వీటి యపయోగము లేక బోలేదు. కాని గాంధీగారి వలంబించిన తపోనిష్ఠ వేరు. వారి యుపవాసవ్రతము వేరు. సత్యాగ్రహబలిమి గనుగొనుట దురవగాహము. బాహ్యోద్రియముల కది గోచరించునది గాదు. అంతరిద్రియ దృష్టితో మాత్రమే దానిని గనుగొన సాధ్యమగును. గాంధీగారి తపము ఫలింబిద్ధి. తపోగ్నిని యంత్రశాలాధికారులు భరింపలేకపోయిరి. ఆమహాత్మునినుండి వెలువడిన దివ్య తేజము యజమానులకు దిగ్భ్రమగొలిపెను. తమ కారణము జూచి తామే సిగ్గుపడిరి. ఉపవాస వ్రతముచే గాంధీగారు దేహయాత్రజాలించుటయే సంభవించినచో, ఎట్టి యదృశము లుదయించెడివో యూహించ నసాధ్యము. ఒక్క ఏనుష్ర్తు మహామహుని మరణము ప్రపంచమునంతటను క్రైస్తవ మతమును వ్యాపింప జేసినది. గాంధీ మహామహుడు నూతనకార్యసాధనమును ప్రదర్శించెను. ఆధ్యాత్మిక శక్తిప్రభావమును ప్రస్ఫుటము జేసెను. ప్రాచీన గాథలలో ఒక్కొక్క మహర్షి తన మానసిక బలముచే సంతటి కార్యముల సాధించినదియు దలంచినపుడు, అందసాధ్యమగున దెద్దియు లేదని గాంధీగారి జీవితమే వ్యక్తపరచుచున్నది.

విద్యాదాన ముత్తమ దానము

సంవత్సరాదిపండుగ తొలి పండుగ

విద్యాదానమునకు సంవత్సరాదిపండుగ పుణ్యకాలము

ఆంధ్ర విద్యానిధికి తొలి పండుగ నాడు

కానుకల సమర్పించి మాతృపూజను చేయుడు

సామ్రాజ్యకావనిర్మాణసభ

ఈస్టు యిండియా రైల్వే కంట్రాక్టు పూర్తియగుట తోడనే, రైల్వేపరిపాలనమును ప్రభుత్వమువారే గైకొనవలయునని శర్మగారు తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టుచూ, సహేతుకముగ నుపన్యసించిరి. ప్రభుత్వమునా రైల్వేపరిపాలనా భారమును వహించినచో ఈసారి 6 కోట్లరూప్యములు లాభము వచ్చి యుండెడి పని శర్మగారు చూపించిరి. ప్రభుత్వపు రైల్వేలను, కంపిసి వారు పరిపాలించు పద్ధతి అన్ని దేశములలో విడిది పెట్టబడెను. హిందూదేశములో నిట్టి పద్ధతి ప్రజల కన్ని విధములను నష్టదాయక మని శర్మగారు నవదించిరి. గౌరవనీయులగు వాచాగారు దప్పు మిగిలిన ప్రజాప్రతినిధులందరును శర్మగారి తీర్మాన కనుకూలముగ మాటలాడిరి. ప్రజాప్రతినిధుల యభిప్రాయములు కార్యదర్శిసభకు బంపబడు నని సర్. బార్నేసుగారు నుడివిన పిదప శర్మగారు తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి. సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు నిర్బంధావాసముల గూర్చి విచారించి ప్రభుత్వమునకు హితము నొనగుటకు సలహా సంఘము నొక దానిని నెలకొలుపవలయు నని, తీర్మాన ముపకాదించిరి. ఆ సంఘములో నిర్దయ ప్రాకోర్టుజడ్జి లుండవలయు ననియు, ముగ్గురున్యాయవాదు లుండవలయుననియు బెనర్జీగారు గోరిరి. ప్రభుత్వముపక్షమున సర్ విలియము విక్సెంటుగారు సానుభూతితో జవాబుసంగిరి. స్థానిక ప్రభుత్వములు సలహా సంఘముల నేర్పగూడనని, తాము వారిని గోరెదమని విక్సెంటుగారు చెప్పిరి. ఆ సంఘములో న్యాయానుభవము గల నొక ఆంగ్లేయోద్యోగియు, నొక హైందవోద్యోగియు నుండు రనియు, వారిలో నొకరు తప్పక ప్రాకోర్టు జడ్జియై యుండుననియు, రాజకీయ నిర్బంధితులకు వార్తాపత్రికల నొనగుటకు స్థానికప్రభుత్వముల తాము గోరెదమనియు, రాజకీయ నేరస్థులను జూచి వారికష్టముల గనుగొనుటై అనుద్యోగుల నేర్పరుచుటకు స్థానికప్రభుత్వముల పడిగదమనియు, ఈ సమయమున ప్రజాభిప్రాయమును సంతృప్తిపరచుట యవసర మని హైందవ ప్రభుత్వమువారు గ్రహించి రనియు, విక్సెంటుగారు వలికిరి. ఏమి చూసిన సానుభూతిచే, ప్రజలలో గొంత సంతస ముదయించును. కాని దేశరక్షక శాసనమును సంగ్రామ వ్యవహారములలో దప్ప, రాజకీయాంధోళనమునకు వర్తించ జేయకుండు నటుల, ప్రజలు ప్రభుత్వమునుండి వాగ్దానము పొందువరకు, తమ పట్టుదలను విడువగూడదు. ప్రాథమిక స్వత్వముల కాపాడుకొననిది, ఎట్టి రాజకీయసంస్కరణములును సాఫల్య మొనగూర్చవలవు.

బర్మా ప్రభుత్వపుచర్య

బర్మాదేశమునకు పోస్టుద్వారా హిందూ, న్యాయిండియా, అమృతబజారుపత్రికలు రాకుండ బర్మాప్రభుత్వమువారు నిషేధించిరి. ఇండియను రివ్యూ మాసపత్రిక గూడ బర్మాదేశమునకు జేరలేదట. సర్. రెజనాల్డ్స్ క్రాడక్కుగారి పురుష రాష్ట్రపాలకులుగ నున్నారు. వారు సామ్రాజ్య

శాసన నిర్మాణసభలో నున్నపుడే, వారి ప్రజాసానుభూతి తేటతెల్లమయ్యెను! వీరి తత్పరముడయ నీయ మగు చున్నది. హిందూదేశమునందటను యీ పత్రికలు వ్యాపించి ఎట్టి వైపరీత్యమును పుట్టించకుండగ, బర్మారాష్ట్రమున మాత్ర మెట్టి కష్టాలము గలుగునో యూహించ నశక్యము. బర్మా ప్రజ లంతటి వివేచనాశక్తి లేనివా రని క్రాడక్కుగారియూహా గాబోలును. ప్రజాస్వత్వముల కాపాడు సంఘమువారి కక్షమున యసమృతి జూపుటకు చెన్నపురిలో 26 వ తేదిన సభ జరుగును. స్వపరిపాలన మేతెంచునని యుద్విహారు సమయమున ప్రాథమిక స్వత్వములకే భంగము వాట్లొచ్చుచున్నది. నిర్బంధ శాసనము లన్నియు ప్రజలపై నుపయోగింప బడుచున్నవి. అసమృతి జూపుటకు సభల గూర్చుటాచారమయినది. సభల ప్రయోజనము గూడ క్రమముగ దగ్గు చున్నది.

క్రిక్రిములగు రెంటాల వేంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు

ఏమి నేటియుదయమున 6 గంటలకు మైలా పురియందు స్వగృహమున కాలధర్మము నొందిరని తెలుపుటకు చింతించున్నారము. వేంకటసుబ్బారావుగారి నామ మాండ్రదేశమున సుప్రసిద్ధము. గుంటూరు మిషను హైస్కూలుకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నుండి, విద్యాభివృద్ధికి పాటుపడిరి. చెన్నపురిలో హైకోర్టు వకీలుగ కొలదికాల ముండిరి గాని, అందుకు సంతకము లేదు. స్వతంత్రతత్వమై, బంధుమిత్రవిద్యాధుల కనేకులకు ధనసహాయము గావించుచుండిరి. వీరి కాంక్ష యాండ్రభావలయం దనర్థశాండిత్యము గలదు. సుప్రసిద్ధ మహాకవి యగు పేర్స్సెయరు కవి హృదయ రహస్యములను గ్రంథరూపముగ వ్రాసి యాంధ్రులకు గీర్తి తెచ్చిరి. ఇట్టి ప్రతిభాశాలి యగు నాండ్రపుత్రుని మరణమునకు వగవని వారుండరు. వీరి యాత్మకు శాంతి గలుగు గాక!

ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘము

బళ్లారి, అనంతపురము, చిత్తూరు మండల సంఘముల నాండ్ర కాంగ్రెసు సంఘములో జేర్చుట విషయమై, మద్రాసు రాష్ట్రీయసంఘము వారు, కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమువారి యభిప్రాయము గోరిరి. కాంగ్రెసుసంఘసభకు దివాను బహదూరు కేశవపిళ్లగారే కార్యదర్శి. అందుచే ఆంధ్ర సభ్యు లాకాంగ్రెసు సంఘసభకు తప్పక వెడలి, కార్యము సానుకూలమగునటుల జూడవలయును. లేనిచో, పిళ్లగారు కాంగ్రెసు వరకు దానమునకు భంగము కలిగింపవచ్చును. కడచిన కాంగ్రెసు సంఘసభకు, ఆంధ్రప్రతినిధు లొక్కరుమాత్రమే వెడలి రని తెలియుచున్నది. వెనుకటి సభకు వెడలకబోవుటకు వ్యవధి లేకబోవుట కారణ మని కొంతవరకు చెప్పవచ్చును. రాజోపుసభ కట్టి యభ్యంతరముల జూపక, ఆంధ్రసభ్యు లందరును సభకు వెడలుట యత్నవసరము. లేనిచో, కాంగ్రెభంగముగావచ్చును, ఆంధ్రాశ్రయముల భంగము గావించవత్సర్థం తెలుల సమకట్టినది, అన్యరాష్ట్రీయులకు తెలుపుటయు లాభకరమే.

ఆంధ్ర విద్యానిధి.

శ్రీకాశ్యుక్తి సంవత్సరము.

1918-19 సం॥ వసూళ్లు.

మొత్తము రూ॥ 284-10-7

జే.బి.ఎ. వాసుదేవశాస్త్రిగారు	విశాఖపట్నం	2-0-0
ఎస్. మాధవ మినమగారు	చెన్నై	1-0-0
బి. సుదర్శనము గారు	"	1-0-0
బోలేశ్వర్, రామచంద్రంగారు	"	1-0-0
కె. పా. నరసింహశాస్త్రిగారు	"	1-0-0
కె. ఎస్. ఎస్. కేశవశాస్త్రిగారు	"	1-0-0
భిషగ్గ, శ్రీపాదకృష్ణ శాస్త్రిగారు	"	1-0-0
కాశ్యప, ముప్పయ్య శాస్త్రిగారు	కాకినాడ	1-0-0
పి. నరసింహ శాస్త్రిగారు	చెన్నై	1-0-0
ఆర్. బి. శ్రీనివాసాచార్య గారు	"	1-0-0
మొక్కపాటి, శివారావు శాస్త్రిగారు	"	1-0-0
నరసింహ, మూలసారాయణ శర్మగారు	"	1-0-0
పులవర్తి, లక్ష్మణస్వామిగారు	ఆకివీడు	2-0-0
పి. నరసింహముగారు	నరసాపురము	1-0-0
పి. వేదయ్య శాస్త్రిగారు	"	1-0-0
చుగ్గి గారి, వెంకట నారాయణ శ్రీకాశ్యుక్తిగారు	కాకినాడ	2-0-0
జే.బి.ఎ. నరసింహశాస్త్రిగారు	కంకటగిరి	1-0-0
కె. పా. నరసింహశాస్త్రిగారు	"	1-0-0
పురాణం, ముప్పయ్యగారు	"	1-0-0
కటిక శేరి, విజయరామయ్యగారు	"	1-0-0
చెలికాని, వెంకటనరసయ్యగారు	"	1-0-0
ముత్తరాజు, ముప్పయ్యగారు	"	1-0-0
భగవాన్, లక్ష్మణరావుగారు	"	1-0-0
నెనులి, ముప్పయ్యగారు	"	1-0-0
రెడ్డి, వెంకటగారు	"	0-8-0
వడ్డపూడి, రంగమన్నగారు	"	0-8-0
సమ్యక్, రమణాచార్యగారు	"	0-8-0
వారణాసి, ఆదిత్యయ్యగారు	"	0-4-0
బి. రామకృష్ణయ్యగారు	"	0-4-0
ఎ. జగన్నాథశాస్త్రిగారు	"	0-4-0
సి. జగన్నాథయ్యగారు	"	0-4-0
సి. వెంకటరావుగారు	"	0-4-0

ఇంకొకటి పరిశ్రమలలోకై రైల్వే నుండవలయునని ఇటీవల చేసిన యోర్నాటు ప్రకారము నిర్మింపబడిన నూతనోద్యోగమునకు దొరతనమువారు పి. జి. మీడ్. సి.వి ఎస్. బి. సి. ఎస్. గారిని నియమించిరి. ఆయనోద్యోగి చేయవలయుననున గూర్చి వారిట్లు వ్రాయుచున్నారు. రాష్ట్రములకు గూడ రైల్వేయలను నియమింపవలయు నను సంకల్పిని దొరతనమువారా లోచించుచున్నారు. పారిశ్రామికశాఖయొక్క పరిధివారియను గూర్చి చాల వరకు వ్రాసిరి. వారింకను తమ విజ్ఞప్తమును దొరతనము వారి కంపలేదు. వారి కలహము దొరతనమువారాలోచించి అట్లునై నుత్తరపుట వొనగగలను. రైల్వేయలగారి క్రిందపనులను చేయవలసియన్నదని వారందాక నడవారించుచున్నారు. (1) కలహాలనిచ్చుట; సమాచారమును తెలుపుట (2) క్రొత్తమార్గములను, నుంచినవి ముట్టులను ప్రవేశపెట్టుట (3) క్రొత్తపరిశ్రమల కనిపెట్టి వాటిని నిర్మించి తిరుగుచేయు నిమిత్తము ప్రభుత్వం ప్రాంతములను, పరిశోధకయంత్రాలయములను నెలకొల్పుట. ఇందు పరిశ్రమలకు వలయు వివిధరకతి ఉద్యోగియులకు కేసునొసగవచ్చును. (4) ఋణముల నియంత్రణ వారి ధర్మాన్ని లభింపజేయుట, ఎట్టివారికెట్టి సహాయమును చేయదగినదియు నిర్ణయించుట, ఈనాలుగు విధములగుననున పానికపరిశ్రమ ఖర్చునిమిత్త మానుద్యోగి యాదవలయును. ఇంక కలహ రాష్ట్రమునందలి ఆర్థికసమస్యలను పారిశ్రామికదృక్పథము నుండి కనుగొనునందవలయును. వాటిని సమాచారమునంతటిని తెలిసికొనవలయును. ప్రస్తుతమునుకలశ్రమలన్నిటికలయునని గుండెనను కనుగొనుచు వాటికి తనచేత నైనంతవరకును సహాయము నొసరింపవలయును. అవసరమును అవకాశమును వచ్చునపుడెరిగి కనుభవపర్యట సహాయమునంపబడుదురు. అతినికొక కలహసంఘము ముండవలయుననియు దానికి రైల్వే శ్రమలన్నియును నుండవలయుననియు కోరవచ్చుచున్నది. సంఘ సభ్యుల పేర్లకముందు తెలుపబడగలవు.

స్థానిక వార్తలు

(0)

అభిలఖాత జేమి పిండిసాహిత్య సమీక్షనము యొక్క యెనిమిదవ సమావేశము చువత్త గాంధీగారి యాజమాన్యమున మార్చి 29, 30, 31 తేదీలను ఇందూరులో సమావేశమగును.

భగవాన్ తిలక్ :— ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యనిర్వాహక సంఘము పక్షమున భగవాన్ తిలక్ గారు చెన్నైకి వచ్చునప్పుడు వారిని సన్మార్గము విషయమై చర్చించుటకు ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యనిర్వాహక సంఘమున శ్రేణుసాయంకాలము 5 గంటలకు సభజరుగును.

బొంబాయి కలకత్తా టపాలు :— బొంబాయి నుండియు కలకత్తా నుండియు వచ్చు మెయిలు బండ్లు ఆలస్యముగా వచ్చుచుండుటచే బొంబాయి కలకత్తా టపాలు క్రమముగా 12, 17 గంటలకు చెన్నైకి యందు బట్టాదా చేయబడును.

చెన్నై రాష్ట్రీయ స్వరాజ్యసమితి :— చెన్నై రాష్ట్రీయ స్వరాజ్య సమితికి కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనవలెనని తమిళజిల్లాలయందలి స్వరాజ్యసమితి కాఖిలను కోరగా, ఆకాఖిల సభ్యులు తక్కింద జేర్కొనబడినవారి నెన్నుకొనిరి. ఆసభ్యులు. గౌ. బి. కె. రామానుజాచారి; ఉపాధ్యక్షులు. గౌ. బి. వి. నరసింహయ్య, రా.బి. శ్రీనివాసశర్మ (తంజావూరు); రాష్ట్రీయస్వరాజ్యసమితి కార్యదర్శులు. ఇ. దొరస్వామి అయ్య, టి. ఎం. కృష్ణస్వామిఅయ్య, వార్మిజో సేపుగారు ఇంగ్లండుకు పోయియుండుటచే, వారిమేర చేప్పబడలేదు. స్వరాజ్యసమితికాఖిల సభ్యులలో న నేమిట సి. పి. రామస్వామిఅయ్య, కస్తూరి రంగయ్యంగారు, టి. వి. వేంకట్రాయయ్య, రాష్ట్రీయస్వరాజ్యసమితిసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

పడమటి తండ్రియార్లైటు రేటుపేయర్ల సంఘము :— కడదిన ఆదివారము సాయంత్రము త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారి స్కూలునందు పడమటి తండ్రియార్లైటు రేటుపేయర్ల సంఘము వారి సభ జరిగెను. టి. రాజగోపాలాచారి గారు బి. ఎ. (ఎరనావూరు శ్రోత్రియందారు) అగ్రాసభాధిపతియై పాల్గొనిరి. చాలమంది ప్రేక్షకులు విచ్చేసిరి. మద్రాసు దక్షిణమహారాష్ట్ర రైల్వేవారి గేటులవలన ప్రజలకు బండ్లకు రాకపోకలకు కలుగుచుండెడి యిబ్బందులను గురించి మాతృజ్ఞాచారిగారు ప్రవీణమునకు సహకార్యయ్యగారు బొంబాయి ఆదివారాయణయ్యగారు ఆంధ్రమునకు గోవిందస్వామి పిళ్లె గారు ఆంధ్రమునకు నువ్వగించిరి. ఈక్రింది తీర్మానములు గావించబడినవి. మద్రాసు దక్షిణమహారాష్ట్ర రైల్వేవారు తిరువత్తియూరు హైకోర్టు, మజ్జిగారిసత్రం కోర్టులలో వారి గేట్లకు పలుమారు మాయబడుచేతను కొన్ని సమయములందు చాలకాలము మూసియుండుట చేతను మరొకన్ని సమయములందు అవసరముగా మూసియుంది తెరచుటచేతను ప్రజలకు చాల ఇబ్బందులు కలుగుచున్నవి. రైల్వే ఆధికారులు వైరెండు గేట్లయందు బండ్లను మార్చుటకును మట్టిబండ్లను ఒక త్రెనుండి మరొకత్రెనుకు మార్చుటకును రైల్వేవారు ఈ రెండుగేట్ల మధ్యందు జాగాను ప్రేమకును సంబంధించిన జాగాగా నుపయోగించుట వలనను చాల ఇబ్బందులు గలుగుచున్నవనియు ప్రజల రాకపోకలకును బండ్లకును ఇబ్బంది కలుగకుండ ఏర్పాటు చేయవలెననియు తీర్మానింపబడినవి.

పచ్చయప్ప కళాశాల.

పచ్చయప్ప ధర్మముల 74 వ స్కాగ్ క మహాసభయను బహుమాన ప్రధానోత్సవమున పచ్చయప్ప కళాశాలయందు నిన్నటి సాయంత్రము గవర్నరుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. హాలు సభ్యులతో నిండిపోయెను. ప్రారంభమున బ్రెస్లీ సాంపర్తిక రిపోర్టును కె. కార్త్యాయనందర పట్టారు గారు చదివిరి. పిమ్మట కళాశాల ప్రిన్సిపలు జి. సి. గోలోగారు కళాశాల సాంపర్తిక రిపోర్టును చదివి సమర్పించిరి. అనంతరము తిరువల్ పిల్లే (అటార్ని) గారు పచ్చయప్ప స్కాగ్ క ధర్మములను ప్రశంసించుచు, అప్పడప్పకు బ్రెస్లీలకు గౌరవునున్న చిహ్నులను గూర్చి వచిరి.

పిమ్మటగవర్నరుగారు బహుమానములను విద్యార్థుల కొసగిన యనంతరము సభ్యులను సంబోధించి యుపన్యసించిరి. వారు మొదట పచ్చయప్ప ధర్మవిద్యపాణియను గూర్చి చదువబడిన రిపోర్టునందలి విషయములనుగూర్చి నడివి బహుమతులనుండిన విద్యార్థులను బహుకరించి ఇంక ను ఇట్లు నిర్దేశము 5 సం॥ ములక్రిందట ఈ హాలునందే ఇట్టిస్కాగ్ కసభలలో ఆధ్యక్షునిగనుంజిని. అప్పుడు నేను విద్యావిషయపు అభివృద్ధికి చేయబడిన ఏర్పాట్లను గూర్చియు, భావిసంపద సూచకములను గూర్చియు చెలిపి విద్యాసమస్యల విషయమున బాగుగా పనిచేసి జయప్రదముగ నిర్వహింపగలగవలెనని చెప్పి యుంజిని. ఆతరువాత ఒక సంవత్సరమునకు ప్రారంభమైన మహాయుద్ధమువలన ప్రభుత్వమువారు యోచించుచున్న విద్యాభివృద్ధి పనులన్నియు ధనము చాలక సంస్కరింపబడవలసివచ్చెను. యుద్ధము మూలమున ధర్మకర్తలచే నిర్వహింపబడుచున్న కళాశాలల ధనములకును చాలకత్వము గలిగెను. ఇట్టి వివరములగు పరిస్థితు లున్నను పచ్చయప్ప ధర్మముల బ్రెస్లీలు తృప్తికరముగ కార్యభారమును నిర్వహింప గలిగినందున ధర్మకర్తలను ప్రశంసించి పవలయును. కళాశాల సంబంధపు అభివృద్ధి పనులలో చెట్టుటులో విద్యార్థి వసతిగృహనిర్మాణమే విశేషప్రశంసాపాత్రము. చెన్నై పురియందు దుస్సాధ్యములగు మంది సౌకర్యము లన్నియు, సౌఖ్యతీతనమును గలుగుచున్నవి. బేట్టులులో కట్టడములు పూర్తియైనవెనుక సాత్రకు కళాశాల ఏర్పడునని చెప్పవచ్చును. అనంతరము వారు పచ్చయప్పగారి ప్రఖ్యాతిని విశేషముగా పశంసించిరి. ధర్మకర్తల కార్యనిపుణతను గొనియాడిరి.

ఫోర్టు నెంటు జార్జి గెజెటు

చెన్నై పురి స్కాటుకాజుకోర్టు జడ్జిగా నున్న టి. తరకరాజులు నాయకుగారికి ఇది వరకుయబడిన 1 మాసపు ప్రివిలేజీ సెలవుగాక మరి 19 దినముల సెలవొసంగబడెనని టి. కృష్ణస్వామి నాయకుగారికి (3-వ గ్రేడుసబ్జడ్జి) ఒకమాసపు ప్రివిలేజీ సెల వీయబడినది.

మొదటిగ్రేడు డిప్టీ క్లర్కు మునముగా నున్న భీమేశ్వరరావు పంతులుగారు బంగలపురం పెంపొందే సలహాకోర్టులో ను జడ్జిగా నియమింపబడిరి. విశాఖపట్టణములో 1 వ తరగతి మేస్ట్రీటుగా నున్న రామస్వామిఅయ్యగారికి స్వహస్తముతో అంగీభావను సాక్షుల వాగ్మూలములను వ్రాసికొనుట కధికార మియబడినది.

రాష్ట్రమునందు డిప్టీ హాజీలుగానున్న రాఘవాచారిగారికి 2 వ తరగతి మేస్ట్రీటు అధికార మియబడినది. పెద్దాపురము డిప్టీ తహశీలుదారు రాయయ్య పంతులుగారికి 2 వ తరగతి మేస్ట్రీటు అధికార మియబడినది.

విశాఖపట్టణమున 1-వ తరగతి మేస్ట్రీటు త్యాగరాజయ్యగారికి స్వహస్తముతో సాక్షుల వాగ్మూలములను ఇంగ్లీషులో వ్రాసికొనుట కధికార మియబడినది.

కార్మికగృహము :— పరేలులో కరింబాయియ్యకళావరణమున సాంఘిక సేవాసమితి వారేర్పరచిన కార్మికగృహమును జెల్లింగున ప్రభుగారు శుకవారమునాడు సాయంకాలము ప్రారంభించిరి. “ఇండియా సర్వెంటుసానైటీ” సభ్యుడగు ఎస్. ఎస్. బోషి గారు ఈసమితికి కార్యదర్శిగా నున్నారు. ఈ గృహమున విద్య, ఆర్థిక, నైతిక, విశ్రాంతి ముఖ్య బోధింపబడును. ఇది విశ్రాంతి గృహముగ కూడవలయును. రాత్రి పాత కాల గ్రంథ భాండాగారము ఏర్పరుపబడును. ప్రతివారమున ఆరోగ్యము పోషకధర్మము. గృహసంరక్షణమును పలు విషయములను గూర్చియుపన్యాసము లిచ్చుటను ప్రతియంత్రకాలలోను ప్రతిభాగమునకును ఒక సహకారసంఘ మేర్పరుపబడును. నీడపట్టు అటలు సంగీతము ఉపాహారములు మున్నగునవి సరుమార్పబడును. పనివాండ్రుకు సౌఖ్యస్థితియం దభిరుచి కలిగింపబడును. అని కార్యదర్శుడుజేసెను. ఇది చాల మంది నూచన పలువురి మార్గము ననుసరింపదగునని ప్రభుగారు నడిచిరి.

గొనోజాన్

ఎటువంటి సెలవులనునైనను మాగోనోజాన్ పుచ్చుకొనిన యెడల తక్షణమే గుణము నిచ్చుచు వ్యాధులకు సంబంధించిన పురుగులను ఆడుగంట నాశనము చేయును. యిట్టి 1-కి పోట్లీడి సహా రూ 2-12-0. A. H. Solomon & Co., (Depot - A.D) No. 29, Thana Street, Chintadripet, MADRAS.

ఆ యు క్షేదాశ్రమం, గా, ఆచారప్పన్ వీధి, జి.టి, మదరాసు

విరోధామహాసంగమము

(రైతుల దినపత్రిక)

ఇంగ్లండు

గనులపనివాండ్లు

లండను, మార్చి 18:—గనులపనివాండ్లలో 80 వేల మందిని పంపివేయవలెనను విషయమునకు సౌకు బేంబు పని వాండ్లలో 59256 గురు అనుకూలురు; 80870 మంది ప్రతి కూలురు.

ద్రవ్యముగనుల పనివాండ్లు

లండను, మార్చి 18:—పనివాండ్లను తీసికొనుటకు ద్రవ్యమువారిలో 32578 మంది అనుకూలురు; 27178గురు ప్రతి కూలురు.

నౌకానిర్మాణము

లండను, మార్చి 18:—వారతమువారి నౌకానిర్మాణము పూర్తిగా విఫలమైనది గాన నౌకానిర్మాణము యాజమాన్యమును తొలగించి నౌకానిర్మాణములకు నిర్వాహకమును స్వాతంత్ర్యము నొసగవలెనని సర్ ధామను సదస్సంఘము ప్రతిపక్షము ప్రాసరి.

యుద్ధమునాథులు

లండను, మార్చి 18:—గురువారమునండి కనీసారము వరకును దొనిగున్నదిగా మహాసభలు జరిగినవి. ప్రాన్సు ఇటలీ ప్రధాన మంత్రులు గూడ వచ్చిరి.

మార్కెట్ కేసు

లండను, మార్చి 18:—ఈ కేసులో వివాదాంశములలో ముఖ్యము నిర్ధారణమునకు వచ్చుచున్నది. ఇందుకు సాక్షిగాని జనరలు గారవారి. వారతమువారు మరలను సాక్షిగాని జనరలు గారవారి. ఈ కేసులోని పోటుమార్పుల జనరలుగాను ప్రకటించెదరు. 6 వేలవల ప్రకారము నష్టమును పుచ్చుకొనుటకు దరఖాస్తుచేయుటకు సాక్షులందరి అభిరీతి జనరలుగా రవారి.

సినిమాటలు జాతీయవాదులు

లండను, మార్చి 18:—వాటరుఫర్డునందు ఆనివారము వారు నియోజనము జరిగినది. జాతీయవాదుల ప్రతినిధి రెడ్మండు సినిమాటల ప్రతినిధి వైటుగాల్లుకు వారి అనుచరులను వెర్షి యూరేగింపుతో రెండుమైళ్ల పొడుగున జరుగు నిండి యుండగా పెంటుపాటిక్కుచే విరోధముల కలిగిరి. తరువాత సభలు జరిగినవి. ఇంగ్లండులో సేవలను చేర్చుటనుగూర్చి జాతీయవాదుల భావమును రెడ్మండుగారు వివరించిరి.

క్రొత్తమాదిరి నౌక

లండను, మార్చి 18:—8000 టన్నులగల క్రొత్తమాదిరి మొదటి నౌకను కాంక్రీటుపాసిన 6 వారములకు పనిశీటతీరమున సమర్థమునదింపిరి. ఇట్టి నౌకలను మరీ 5కి టిని కట్టించెదరని తెలియుచున్నది. పని ప్రారంభించిన 90 దినములకు నౌకలను సిటిలోదింపవచ్చును. ఉత్కలనౌకలను కట్టుట కళ్ళంత ముందకు. ఉత్కలనౌకలలో 20 వ వంతుమాత్రమే దీని సామగ్రిల కనునని వాసింగ్టనునుండి తెలివార్త వచ్చినది.

లండను, మార్చి 18:—రాక్షసిబాగ్గ క్యూకు మన్ని విధములను తగ్గింపుటకు ప్రయత్నింపబడుచున్నది. గృహములలో వారు బాగ్గలో ఆరవంతు తగ్గింపుచును. కొట్టలో కాల్పుబాగ్గ ఇకమీద నిలిపివేయబడును. రెయిల్వేను విశేషముగ తగ్గింపుచున్నది.

ప్రాన్సు

పారిసుపై దాడి.

ఆరక్షితములగు జర్మను పట్టణములపై మనవిరోధము దాడిని మానవో పారిసుపై దాడులను మనము మానెదము. శత్రువుల దాడినలను మనచేతమున చాలవచ్చును కలిగినది. మనముకలిగించిన అధికనష్టములను పరానువా రికనైన గ్రహించుకొనుచున్నా అని మారుచున్నా మని జర్మనువైమానికదళ ప్రధానసేనాని నుడివెనని కొలనుగెట్టులో ప్రకటించబడినది.

శత్రువుల మోహరము.

లండను, మార్చి 18:—మ్యూజిక్ టెడీట్రక్కు శత్రువుల తీవ్రముగ ఫిరంగులను గాల్చి పలుపాటుల తలపడిరి. చాల వోట్ల శత్రుసేనలధికముగ మానవైచి చిల్చుకొని వచ్చెను. మేము ఫిరంగుల సభికముగ ప్రేక్షకులచే వారు నిలువకాలక చాలవచ్చెడిరి. అప్రాంతమున ఫిరంగు లధికముగా కాల్పులను చున్నవి. గతరాత్రి మా సేనలు బోయినుడి మాన్వోరుయొద్ద శత్రువుల కందకములలో 1400 మిటరులవరకును చిల్చెను. మ్యూజిక్ ఎడమప్రక్క గతరాత్రి 160 మందిని పట్టుకొంటిమి. వారిలో చాలమంది యుద్ధాగ్రుణుని పరానువా రు ప్రకటించిరి.

గత రెండుదినములలోను మ్యూజిక్ టెడీట్రక్కు మెర్క్యులందు ఫిరంగులు హెచ్చుగా కాల్పులడిచెను. శత్రువులను మేమును విషవాయు గోళముల సభికముగ కాల్చిరి మని తెలియమువారు తెలిపిరి.

వెర్సెల్సు రంగము.

లండను, మార్చి 18:—తూర్పురంగములందలి పోరులు గూడ వెర్సెల్సు సంఘమువారి పరిశీలనములోనికి వచ్చి నని బోనరులాగారు పార్లమెంటు సభలో నుడిపిరి.

జర్మను ఉద్వోగులు.

బ్రిటిషు వైద్యకాలా నౌకమీదను ఆయుధములు లేని వాటివై నౌకలమీదను జర్మను ఉద్వోగుల నుంచవలెనని హరిటుగారు నూచించిరి. అవిషయమును సైనికాధికారులు వాగుగా చర్చించిరి. కాని అంగీకరించలేదు. కారణముల విపుల తెలుపకాల నని బోనరులాగారు రవారి.

ఫిరంగులయుద్ధము.

లండను, మార్చి 18:—మ్యూజిక్ టెడీట్రక్కు ఫిరంగులు కాల్పులనుచునే యుండినను. హేడుమాంటు బెజోనవోల యొద్ద ఫిరంగులను కాల్చి శత్రువులను పారదోలితిమి. టీనయాలో వత్తరమున చేవు కిరుప్రక్కలను వాడ్లనులోను ఫిరంగులధికముగా కాల్పులడిచి పరానువా రు తెలిపిరి.

శత్రు విమానములు.

డౌంక్టయొద్ద మా విమానములు 6 శత్రు విమానములను నాశనముచేసెను. గురువార కనీసారములకు నయదు 6 టిని సేల గూర్చును మా విమానములన్నియు నుడవీతముగ వచ్చి చేరనిబ్రిటిషు వారు ప్రకటించిరి.

శత్రువుల దాడి.

లండను, మార్చి 18:—జుబిర్కోరు వత్తరమునకు కాల్చినకి అగ్నియనునను శత్రువులు తలపడగా తీవ్రముగ పోరి వారిలో చాలమందిని హతముచేసి తరిమితిమి. చాల వోట్ల ముఖ్యముగా సహాగ నే తెజవై టెల్లాలలోను లోరై నులో బూర్గున్న బెజోన్వెల్లులయొద్దను ఇరుదీక్షలవారును ఫిరంగులను కాల్చిరి.

శత్రువులు న్యూపోర్ట్ డిక్కుమాను మెర్క్యులంలో చాల తీవ్రముగ తలపడిరి. న్యూపోర్ట్యొద్ద వారుకొన్ని ఫ్లానముల నాక్రమించి కొన్నిటినుండి మరల వారిని తరిమితిమి. శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను కాల్చి డిక్కు మానుయొద్ద ముందుకు రాగలిగిరి. మంటలను వధలి ఈసమయ ఎడమగట్టున నున్న కందకములో ప్రవేశించిరి. మేము మరల తలపడి ఫ్లానముల నన్నిటిని భగవంతులొంటిమి. మెర్క్యులయొద్ద ఫిరంగులను కాల్చి మేము తరిమితిమి. రంగమునం దంతకును ఫిరంగులు కాల్పులడిచి తెలియమువారు తెలిపిరి.

శత్రువులదాడి.

లండను, మార్చి 18:—హాయిల కామెటకు తూర్పున శత్రువులు రెండుఫ్లానములపై దాడినరిపిరి. నలుగురు కనబడుటలేదు. కేంద్ర బాహుమోద్దనందును ఆ రెండుటరిను ఈమెను రంగములందును శత్రువులు ఫిరంగులను కాల్చిరి. విమానము లధికముగా పనిచేసినవి.

సామెను రైలుదారుల మీదను మూడు విమానకాలల మీదను ఇతర ఫ్లానముల మీదను మేము 10 క్లీటమ్ముల బాంబులను వదిలితిమి. ఒక విమానకాలపై బాంబులను వేసి మూడు విమానములను సేల గూర్చితిమి. మా విమానములు నాలుగు కనబడుటలేదు. రాత్రివేళ రెండు విమాన కాలలపై పెంటుక్వింటుకు ఈశాన్యమునందలి దంపు మీదను బోయొ మెనిను ఫ్లానముల మీదను బాంబులను వేసితిమి. మా విమానములన్నియు తిరిగివచ్చినవి బ్రిటిషువారు తెలిపిరి.

బ్రిటిషు ప్రకటనము.

లండను, మార్చి 18:—మార్చి 18 హేడుమాంటు ప్రకటించుచున్నాడు: విల్లెర్సునిస్టేషను, లావాక్వేరీ, బాయిసిగ్రి నియంతల వద్ద విజయవంతములగు దాడుల నొనరించితిమి. నీవోచెవరికి తూర్పునందును కందకముల మీద పోర్చుగీసు వారొక దాడి నొనరించిరి. పూర్వేయిక్కు బాయిస్గ్రినియరుల మీద మూడుదాడుల నొనరించితిమి. శత్రువుల ఆనేకనష్టములు గలిగెను. ఈప్రస్తు ముఖ్యభాగమునందు వెతుకను, ముందునను శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను కాల్చిరి.

పరాను అధికారుల నివేదనము.

లండను, మార్చి 18:—పరానువా రెల్లు ప్రకటించుచున్నాడు. రెమ్ముప్రాంతమున ఒక కిలోమీటరు లోతుకు వరుకు మాడశములు శత్రువంతుల జొచ్చిరి. అనేక కందకములను పొడుచేసి లొమ్ముండుగురు ఖైదీలను పట్టుకొనిరి. అర్థరాత్రమున తీవ్రముగ ఫిరంగులను కాల్చిన పిమ్మట వీల్లెరికి ఈశాన్యమున శత్రువు లాకస్మిక్కు యుద్ధ మొనరించిరి. గాని మాఫిరంగులతోడి వారుపోటిరి. మ్యూజిక్ కెడవ పోర్చుగీసున ముఖ్యముగ 844 వ కొండప్రాంతమున భయంకరమగు అన్యోన్య ఫిరంగి యుద్ధము జరిగెను.

అమెరికా

యుద్ధ సిల్లి.

వాసింగ్టను, మార్చి 18:—శత్రువులు ఆవస్కంధనమునకు ప్రయత్నించుటను చురుకుగా చేయుచున్నది అట్లక స్కంధనము జరుపుట తప్పనిసరియైనచోగాని వారు ప్రారంభించరు. జర్మను సేనలు క్రొత్తగా వచ్చుచున్నవని తెలుపబడుచున్నను వారిసేన యిదివరకే అచట తుములముగ నుండుట చే నత్యధికముగ వచ్చిన రాకపోకలకును సమయానుగుణ్యములగు మార్పులకును అవకాశములేక చిత్కలకలుగును. అమెరికా సేన స్వీట్జర్లందు సరిహద్దునున్నది. అచట శత్రువుల ధాటిమెండు. శత్రువులు వెకోవా ప్రెసియాల నాక్రమించుతలంపుతో క్రొత్తగా సేనలను సామగ్రిలను పంపుచున్నారని తెలుచున్నదని అమెరికా యుద్ధకార్యదర్శి ప్రకటించెను.

న్యూయార్క్, మార్చి 18:—పరానువారుగ సందేహించబడిన పురుషులిరువురును, స్త్రీలిరువురును నిశ్చంధింపబడిరి. వారువిశేష ఆదంబరమున నిరసించుచుండిరి. వాక్యక మారు బెర్నెట్టాపుగారిలో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల నడిపినట్లు వారిమీద సేర మాకోపించబడుచున్నది.

కెనడా

కెనడాపార్లమెంటు.

టటావా, మార్చి 18:—కెనడాపార్లమెంటు పార్లమెంటును ప్రారంభించెను. యుద్ధాంధమున గలయుత్సాహము కాసనకర్తలకు కొరంకపడలేదనియు స్వాధీశ్యాగముతో నీ ఘనకార్యమును సాంక మొనరింతు రనియు తలచెదను. యూరోపుజేతము నందలి వారివలె మనమును సంపూర్ణ ధైర్యసాహసములను గలిగియున్నాము. కెనడా సేనలోటుపడకుండ నిలుపబడును. సహాయ సేనలు పంపబడినవి. విషయము మన మైనను కెనడాలో పరిశ్రామి కాధికారివృద్ధి కొరంత పడలేదు. విదేశవ్యాపార మధికముగ హెచ్చినది. వ్యాపార సమర్థముగూడ చాల హెచ్చినది. మిత్రమండలికి సంపూర్ణ విజయము కలుగు వరకును వారు ప్రయత్నించుట చేయుచునే యుండురు. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములవారి సామర్థ్యమును సమగ్రతయును సమృద్ధియు నిపుడే శత్రువులకు తెలియ వచ్చుచున్నవని ప్రభువుగారు నుడిపిరి.

స్వీయ

స్వీయ సంది.

లండను, మార్చి 18:—స్వీయలో ప్రత్యేకసంధి జరుగునని జర్మను ప్రతికూల వ్రాసిన దస్తవ్యమని స్వీయవారు ప్రకటించిరి.

మెసిడోనియా

మెసిడోనియారంగము

లండను, మార్చి 18:— గతవారమున మెసిడోనియా రంగమున లిటిగు ముఖమున పోరధికముగా జరిగినది. బ్రిటన్ దోలైన రంగములందు గ్రీసువారు విమాన పదాతి దాడులను సలిపి చాల సామగ్రిలను పట్టుకొన గలిగిరి.

రష్యా

రుష్యా రాయబారి.

పెట్రోగ్రాడు మార్చి 17:— రష్యా సంధిసభ కధ్యక్షుడగు గాగ్లీని లెన్సిన్ లో రష్యా రాయబారిగా నియమించిరి.

రుష్యా నౌకాశ్రమము.

పెట్రోగ్రాడు మార్చి 17:— రష్యావారు బాల్టిక్ బ్లాక్ సముద్రముల నాకాదళమును జర్మనుల కిచ్చివేసిన రష్యావారు యుద్ధఖయిల వ్యయమును జర్మనులకు ముజరా యియ్య నక్కరలేదని జర్మను అధికారవ్యతికలు వ్రాసినవి.

ఉక్రేనియను సేన.

ఉక్రేనియను సేనను తయారు చేయుటకు జర్మను ఉద్యోగులను పంపనలె నని ఉక్రేనియనులు కోరిరి. బల్లియ లాంగపు గార్డు పెట్రోగ్రాడుకు వెళ్లెదరు. దొరతనమువారు నూనెను గుల్తచేసెదనని ఆస్ట్రియా ఉద్యోగులు తెలిపిరి.

కోర్లందు రాజ్యాధిపత్యము.

ఆమెట్టరుడం మార్చి 18:— కోర్లందువారు జాతుగానికి రాజ్యాధిపత్యము నొసంగగా మేము కోర్లందును స్వతంత్ర రాజ్యముగా నంగీకరించితిమి. అచట రాజ్యాంగ విధానము నేర్పరుచుటకు జర్మనీవారు సహాయము చేసెదరు. అచట స్వతంత్రమగు రాజ్యాంగ సభ నేర్పరచెదనని కెయిజరుగారు నుడిచిరి.

రష్యా సేన

పెట్రోగ్రాడు, మార్చి 18:— సేనకు తుడికమైన విక్రాంతిలేదు. సేనలు భయవిహ్వలములగు నున్నవి. వానికి విక్రాంతి అవసర మని మాస్కోను హాసభలో తెలిసె గారనిరి.

రష్యా సంధి.

మాస్కో, మార్చి 18:— సంధిని స్థిరపరచుచు, నది బాధాకరము నిర్బంధములను జరిగినది. ఆగోరవకరము. సాం ఘిక వైనికాధారమున రష్యాసంరక్షణమునకు పనివాండ్రు సర్వకర్తలను వినియోగింపవలెను. బ్రిటన్ పురుషులను యుద్ధమును వ్యర్థమును గూడ వైనికవిద్య నభ్యసించవలెను. అని సావైటు మహాసభవారు తీర్మానించిరి. యూరోపునం దలి సాంఘికలంఛనము రష్యావారికి తోడ్పడువరకును విక్రాంతి అవసరము గాన సంధి నంగీకరింపక వీలులేదని తెలిసె గారనిరి.

జర్మను సేన

పెట్రోగ్రాడు, మార్చి 18:— జర్మనులు ఒడిస్సా నికోలాపుటకు తెల్లటకు ముందే రష్యాదళము సిద్ధపూలుట వెల్లినది. జర్మను లాక్రమించిన తావులలో సోవియటుల నవచివేసిరి. వారు నికోలాపుటలో పోకానిర్మాణస్థానముల నాక్రమించిరి. జర్మను సేన కర్మానుభవ వెల్లెచున్నది.

వికోవ్ స్కీ ప్రకటనము.

ఆమెట్టరుడం, మార్చి 18:— ఇటీవల తిలవలన తెలుప బడిన వికోవ్ స్కీ ప్రకటనమును గూర్చి రివిప్టాగువా రొక దినమంతయు రహస్యసమావేశ మొనరించి చర్చించి రని వర్తమాన ప్రతిక వ్రాసినది.

రష్యాలో జర్మనుల అక్రమములు

లండను, మార్చి 18:— జర్మనుసంధి యను పేరుతో రష్యాలో జరుపబడుచున్న రాజకీయసంబంధములగు నక్రమ ములను లండను నగరమున సమావేశమయిన ప్రధానమంత్రి లను విచారములను ముఖముగా నాలోచింప దగును. రష్యావారు నిరాయుధులగా నేరవర్చబడిరి. 4 ఏండ్లనుండి జర్మ నులు జేరముల ప్రజలస్వాతంత్ర్యములకు ప్రతిహేళముగఁబోయి చున్నవి. రష్యాదొరతనము వారు తెలిసినట్లుకముతో యుద్ధము నుపసంహరించి నులిధిపత్యములను ప్రజాప్రభుత్వవాదుల ప్రా

బల్యమున కలుగునని భావించిరి. తాత్కాలిక సంధిగడుపు తీరకముననే వాగ్దానములకు భిన్న ముగా జర్మనులు నేనలను పశ్చిమరంగమునకు పంపిరి. రష్యావార సహాయ సిథిలోనుండుటచే నీ మహాపరాధమును గూర్చి ఆక్షేపింప జాలకపోయిరి. రష్యాసంధి నాచరణమునకు తేగా జేకా క్రమణమును పేరు లేదుగాని రష్యా దేశమును జర్మను లాక్ర మించుటయే ఫలితమైనది. జర్మనులు దేశమున ప్రవేశించి రష్యావారిని పట్టుకొని పోవుచున్నారు. రష్యావారి రక్షణ స్థానముల నన్నిటిని నాశనముచేసి ఆక్రమించుచున్నారు. రష్యా భూముల లాభములను అనుభవించుచున్నారు. రష్యా వారు పోరువలనను రాజయై క్షివలననుగూడ వాంఛితమునుబడ యలేక అసమర్థులై మాకంగీకారము లేకున్ను మేముసంతకము లు చేయక విధిలేదని చెప్పితిమని లాక్రమనకు ప్రకటించిరి. అట్లు చేయుటవలన కలుగు మహానిర్ధ కమును వారు గ్రహింప లేదు. పోలండు మరల విధజింప బడనున్నది. ఇది నాల్గవ విధజనము. స్వాతంత్ర్యమును మోసపు వాగ్దానమువలన పోలం డు స్వాతంత్ర్యమును సంపూర్ణ ముగా నడంపజూచు చున్నా రు. రుమేనియా గలిగూడ నిటులే యున్నది. ఇట్టి సంఘటన మన మంగీకరింపగూడదు. అంగీకరింపము. ఇట్టి దోషిడి మరల నెన్నటికిని జరుగకుండుటకును కాలితము న్యాయమును శాశ్వ తముగ నెలకొనుటకును మేము పోరు సలిపెదమని వార్తా సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

రుమేనియా

రుమేనియా రాజు.

లండను, మార్చి 18:— రుమేనియా రాజుగారు స్విట్జర్ లండుకు వెళ్లిరిని స్థిరపరపబడని వార్త తెలియుచున్నది.

రాజీనామా.

సోఫియా, మార్చి 18:— ఆవరెన్సుగ్రాను నంపుటకు యత్నింపబడినందున నతడు రాజీనామా నిచ్చెను.

చీనా

ముక్తను సేన.

వేకింగు, మార్చి 18:— ముక్తామిలటరీకవర్చురు చాం గు చీలింగు సేనలో మొదటిభాగము వేకింగుకు చేరియున్న వెండ్లాయికి వచ్చెను. నిరోధితనగర ప్రాకారాంతరముననే జిబిరము నేర్పరుచుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

జనరలు సెమినపు యోధులు.

హంఘు, మార్చి 19:— జర్మనులైదిలు 2 వేలమంది సాయు ధులై లోడ్డుకుటవలన ఈ నెల 12-న తేదీని బాగోవె వైం ముక్తయొద్ద నెరుపు యోధులబడెను. 150 మంది జర్మనులు చంపబడి రనువార్త స్థిరపడలేదు. ఒకడుచంపబడెను. ముగ్గురికి గాయములు తగిలినవి. ఇతరులను దోచుకొనిచంపిరి తెలియు చున్నది. కనపడినదోటల్ల జపానువారిని చంపుచున్నారు. జపానువారిని పూర్తిగా బహిష్కరించిరి.

హాలండు

హాలండు నౌకలు.

హేగు, మార్చి 18:— రెండు నెలలలోపల లక్ష టన్నుల ధాన్యమును పంపజాల మని జర్మనులు చెప్పిరి. మన నౌకలను మిత్రమండలివారితో సంగినవో నటీరల లండనులో వ్రాసుబడిన భిరారునామా ప్రకారము ఆమెరికా వారు మనకు లక్ష టన్నుల పప్పు దినుసులను ఇతరసరకులను పంపె దరను నమ్మకము గలరు గాన నందుల కంగీకరించెదరు. మిత్రమండలివారు మన నౌకలకు కొన్నిటికి హాలండుకు సా మానులను తెచ్చుటకు బొగ్గునుగూడ నియ్యవలెను. వారు మన నౌకలవిూద సేనలను యుద్ధసామగ్రిలను పంపగూడదు. వాని విూద ఫిరంగులను నిలువగూడదు. నావికులకు సంపూర్ణ మగు స్వేచ్ఛముండవలెను. నౌకలలో నేమైన పగిలిన యుద్ధము ముగియగానే కొత్తవానినియ్యవలెను. ఇందులకు మిత్రమండలి వారంగీకరింపవలెనని రెండవ నభలో విచారముగ నుడికెను. మిత్రమండలివారు హాలండు నౌకలను తీసికొనిన జర్మను ఆంత గ్రాములు నౌకలనును చుట్టుకొనునది ప్రాంత ఫర్చురు జయింబ గు ప్రతిక వ్రాసినది.

మదరాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ.

(ఇంగ్లాండు కంపెనీలో ఇంకాకొరెటు చేయబడినది.)
నోటీసు (1123)

పెరంబూరు వర్క్సు తూర్పు గేటు యొద్ద రాక్షసిబొగ్గు బూడిద కుప్పనుండి బొగ్గులను ఏరు టకు లొండరులు.

(1) 1918-19 సం. ము మే 1-వ తేదీనుండి 1919-వ సం. ము మార్చి 31-వ తేదీవఱకు 11 మాసములు రాయపురము యొద్దగాని పెరం బూరు వర్క్సు యొద్దగాని బొగ్గు బూడిదనుండి లొండరుదారులు ఏరిన బొగ్గులను కొనుటకు లొండరు దాఖలు చేయవలెను.

(2) తమకు కావలసిన బొగ్గులను రైల్వే వారు ఏరుకొని తక్కిన బూడిదను పెరంబూరు వర్క్సుకు తూర్పువైపున వాగనులలో నింపి లొ డరు దారుల వరము చేసెదరు.

(3) కంట్రాక్టరు కొంతకాలములోగా వాగ నులనుండి బూడిదను తీసికొనిపోయి, తనకు అనవ సరమైన చెత్తను యుక్తకాలములోపల వాగనుల కవలెల గోతులలో పూడ్చి వేయవలెను.

(4) లొండరు దరఖాస్తు ఫారములోకో- కార్ సూపరింలొండెటు (పెరంబూరు వర్క్సు) గారి యొద్ద 1 రూపాయి వెలకు దొరకును.

(5) ప్రతి లొండరు దరఖాస్తులోడను 100 రూ||ల ధరావతు కట్టవలెను. ఈ సొమ్మును మ ద్రాస్ బ్యాంకులో మదరాసు సదరన్ మహా రాటా రైలువే కంపెనీవారి పేరటగాని, రాయ పురమునందు కంపెనీవారి క్యాపియగుకుగాని కట్టి, రసీదును లొండరుతోగూడ దాఖలు చేయవలెను. అంగీకరించుట అయిన పిమ్మట ఆమోదింపబడని లొండరులను లొండరుదారులు కట్టినధరావతులు వాపసుచేయబడును. అంగీకరింపబడిన లొండరు దారుని ధరావతును అతిడియ్యవలసిన కడపటి ధరా వతులో భాగముగా నుంచుకొనబడును.

(6) లొండరు దరఖాస్తును సీలుచేయబడిన కవరులలోనుంచి, వానిపై "పెరంబూరులో బొగ్గు లను కొనుటకు లొండరులు" అని వ్రాసి రాయ పురమునందలి మద్రాసు సదరక్ మహారాష్ట్ర రైలువే కంపెనీ ఏజెంట్లకు పంపవలయును.

(7) లొండరులను ఈ సంవత్సరము ఏప్రిలు 15-వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలవఱకు ఏజం టుగారు తీసికొందురు.

(8) ఎక్కువ మొత్తపు లొండరును గాని ఇంకే లొండరును గాని అంగీకరించుటకు ఏజం టుకు నిర్బంధ మేమియు లేదు.

మదరాసు కార్పొరేషను నోటీసు. (1124)

1918 సం|| రష్యు మార్చి నెల 21-వ తేదీ గురువారమునుండి మరు తరువువరకు ప్రాత 12 అం గుళముల నీటి గొట్టములను తీసివేయు నిమిత్తమై ఆదెప్పనాయకవిధి టంకసాలవిధినుండి గోవిందప్ప నాయక విధివరకు బండ్ల రాకపోకలనుండి మూసి వేయబడును.

ఇన్ఫర్మింగు } జి. సి. మొలొగి,
14-2-1919. } డి. సి. ఎస్. ప్రెసిడెంటు.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

Great Britain

The Marconi Case.

LONDON, March 19.
In the Marconi case, the Attorney-General announced that the disputed questions would be referred to arbitration for assessment of the amount of compensation.

The Attorney-General admitted breach of contract by the crown and the Post Master-General would give declaration to this effect. The prisoners were entitled to damages on the basis of six stations.

Event in Irish Politics.

Sinn-Feners and Nationalists Co-Operate.

LONDON, March 19.
An unprecedented event in Irish politics, occurred on Sunday at Waterford, which is at present in the throes of a very bitter election campaign. Captain Redmond the Nationalist Candidate and Mr. White, a Sinn Feiner followed by their respective retainers, went in a two mile procession to attend St. Patrick's Day celebrations. The demonstration was followed by meetings at which Captain Redmond defined the attitude of Nationalists towards recruiting in Ireland.

Operations in Eastern War Theatres. Under Allied Control.

LONDON, March 19.
In the House of Commons Mr. Bonar Law stated, that operations in the eastern war theatres came under the control of the Allied Council at Versailles.

Mr. Hunt's Suggestion.

Mr. Hunt suggested that German officers of superior rank, should be placed in all British hospital ships, and also on unarmoured merchantmen.

Bonar Law's Reply.

Mr. Bonar Law replied that the subject had been carefully considered by the Naval and the Military Authorities. The action proposed would not be taken. He could not publicly state the reasons for the decision.

Combining Out Men from Mines. South Wales Miners Voting Against.

LONDON, March 19.
The previous figures of ballot of South Wales Miners, on the question of combining fifty thousand men from mining in Britain were incomplete. The final result is 59,256 for and 60,870 against.

Durham Miners Favourable.

Durham miners have voted in favour of combout by 33,576 to 27,178.

Lancashire & Cheshire not Favourable.
"Lancashire and Cheshire" miners have voted 14,840 for and 30,359 against combout.

German Prisoners & Hospital Ships.

LONDON, March 19.
In the House of Commons, Mr. Bonar Law said the statement that German prisoners were now being carried in French hospitalships was erroneous.

Govt. Control of Shipping.

Sir T. Sutherland's Letter.

LONDON, March 19.
Sir Thomas Sutherland in a letter to the "Times" says it seems absolutely clear that Govt. control of shipping is a complete failure and urges the freeing of shipowners and mercantile builders from Admiralty interference.

The Supreme War Council. Conference of Premiers in London.

LONDON, March 19.
The Press Bureau states that there were important meetings of the Supreme War Council and important Political Conferences at Downing street from Thursday to Saturday last. The Premiers of France and Italy attended.

LATER: The Press Bureau states that the Prime Ministers and the Foreign Ministers of the Entente who assembled in London are bound to take note of the political crimes under the name of German peace which have been committed against Russian people. Russia was unarmed and forgetting that for four years Germany had been fighting against the independence of nations and the rights of mankind. The Russian Government in a mood of singular credulity expected to obtain by persuasion democratic peace which it had failed to obtain by war. The Armistice had not expired when Germany contrary to the pledge transferred troops en masse to the west and Russia was so weak that she did not protest against this flagrant violation of her plighted word. When German peace is translated into action it is bound to involve the invasion of the Russian territory destruction or capture of all Russia's means of defence and organisation of Russian lands to Germany's profit proceeding not differing from annexation although the world was carefully avoided. Meanwhile the Russians who made military operations impossible found diplomacy impotent and their representatives were compelled to proclaim that while they refused to read the treaty they had no choice but to sign it. They signed it not knowing whether it meant peace or war not measuring the degree to which Russian National life was reduced by it to a shadow. Poland is threatened with a fourth partition. The devices by which last trace of her independence is

to be crushed are based on fraudulent promises of freedom. Rumania also is overwhelmed by merciless passion for domination. We do not and cannot acknowledge such peace treaties. And we mean to continue to fight in order to finish once for all this policy of plunder and to establish peaceful reign of organised justice.

War Cabinet's Report.

Published in Extenso.

LONDON, March 19.
The War Cabinet's report for 1917 is now published in extenso. It contains illuminating information regarding the War Cabinet's working methods and describes how each meeting begins with the hearing of reports on the progress of war since the previous day. The Cabinet then deals with questions awaiting decision, unless wider questions of policy are discussed. In the former case, the ministers and chief departmental officials concerned attend. Important matters of administration are deliberated with a view to departmental co-ordination, so as to form part of coherent war plan and the ministers invited bring outside experts if desired. 248 outsiders thus attended in 1917 and tendered their views on the Foreign, Dominion, Indian, Colonial and Home affairs. The Secretary of State for Foreign Affairs, the first Sea Lord and the Chief of the Imperial Staff attend every meeting and communicate latest war intelligence and consult with the War Cabinet on new points. The War Cabinet met three hundred times in 1917 and considerable number of less important but highly complex questions were referred to individual members of the War Cabinet, or the Committees of Ministers or others, with or without power to adopt conclusions.

Consumption of Coal.

Reduced for Domestic Purposes.

LONDON, March 19.
The Londoners have been little moved by "Curfew order" practically closing down everything at half past nine, as it is recognised that it is a urgent war measure. It is expected that shopwindows will no longer be lighted and that consumption of coal for domestic purposes will be reduced by one sixth. Train and bus services are largely curtailed.

Russia

Germans in Siberia.

Military Preparations.

LONDON, March 19.
TOKIO.—Telegrams from reliable quarters describe the German preparations at Irkutsk, and elsewhere in Siberia for the formation of two Army corps and two Cavalry corps, composed of German and Austrian war prisoners, 130 German officers have arrived at Irkutsk, and others disguised as pouring in. Field guns and armoured cars are being transported from European Russia.

German Offensive in Russia.

PETROGRAD.—It appears that the Russian fleet at Odessa, withdrew to Sevastopol prior to the German occupation of Odessa, and Nicolaief, where Soviets were immediately suppressed. Germans have seized the naval dockyards at Nicolaief. The German offensive is proceeding towards Kherson.

Semenoff's Defeat.

SHANGHAI.—Semenoff's defeat at Blagoveshensk on the 12th instant is believed to be due to two thousand armed German prisoners reinforcing. Maximalists report that 150 Japanese had been murdered is not confirmed at present it is known that one has been killed and three wounded. It is believed that others have been robbed and murdered the Japanese are killed wherever they are found. The strict exclusion of Japanese is proceeding.

German Peace Terms.

Soviets Strong Resentment.

MOSCOW.—The resolution of the Congress of Soviets ratifying peace treaty, describes the peace as painful, forced, and dishonouring. It urges all workers to employ all strength to establish the defence of Russia upon the basis of Socialist Militia. All persons of both sexes, young and old should be militarily trained. Mr. Lenin in a speech said, peace should be accepted as respite pending the moment when European proletariat would come to their assistance.

Mr. Lenin Speech.

PETROGRAD.—In a speech at the Moscow Congress, Mr. Lenin stated that the breathing space would be very short, but it would give needed rest to the army which was afflicted with epidemic of panic.

Canada

The Canadian Parliament.

Lord Devonshire's Thrilling Speech.

OTTAWA.—Lord Devonshire in opening the parliament said he was confident that the Legislators were animated with unflinching spirit which had inspired them during the long and anxious years of effort and sacrifice and would sustain the high cause in which the country had already borne a splendid part. The efforts confronting them demanded sternest resolve but the hearts were as firm and courage as undaunted as among the countrymen holding the battle line beyond the seas who still sustained the unshaken record for distinguished achievement. The reinforcements necessary to keep the Canadian forces up to full strength had been provided and would be maintained in future.

The industrial and financial stability of Canada in spite of critical conditions had been well maintained. The foreign trade exceeded all records and favourable balance of trade had vastly increased. The effort of allied nations would continue till the triumph of the Allies cause. He paid a tribute to the United States whose energies, power and vast resources were now beginning to be felt strongly.

Holland

Allies and Dutch Shipping. Foreign Minister's Statement.

LONDON, March 19.
THE HAUGE.—In the second Chamber the Foreign Minister stated that Germany having declared that it was impossible to furnish Holland with one Hundred thousand tons of grain within two months the Govt. would agree to allies taking over Dutch shipping if Holland could rely on getting a hundred thousand tons of cereals and certain other commodities from America in accordance with the recent agreement drawn up in London. Also if bunker coal for transport of goods to Holland were furnished to certain Dutch ships. Also if allies guaranteed that ships should not transport troops or war material and should not be armed and that crews should be perfectly free to attend to navigation also if destroyed ships were replaced immediately after war. Government could not go further.

German Paper's Threat.

LONDON, March 19.
AMSTERDAM: The "Frankfurter Zeitung" threatens that if allies take over the Dutch ships German submarines will blockade the Dutch coast.

China

Choatic Conditions in China.

Army Against Peking.

LONDON, March 19.
PEKING.—The advance guard of the army commanded by Chang Tsching the Military Governor of Mukden has arrived at Fengtai just outside Peking. Preparations are being made to establish a camp within the walls of the forbidden city. The exodus of inhabitants has commenced and merchants are secreting their valuables.

Spain

Crisis in Spain. The King's Speech.

LONDON, March 19.
Bewildering mass of belated telegrams from Spain seems to indicate that the War Minister Lacierva still holds the upper hand. The postal employees struck owing to dissatisfaction with the conditions of employment, whereupon the military forces took over the post and telegraph services under Lacierva. The King opened the Parliament Monday and in a vigorous speech foreshadowed drastic administrative, economic and financial reforms, particularly the in direction of promoting Spanish overseas trade, reminding the Parliament it would be expected to lead the nation in the struggle after the war.

Rumania

The King of Rumania.

LONDON, March 19.
An unconfirmed report states, that the King of Rumania has gone to Switzerland.

Attempt on Rumanian Premier.

SOFIA.—A telegram states, that Averescu resigned, owing to the attempt to assassinate him.

Present Position.

The present position in Rumania appears to be that, following the resignation of Averescu the cabinet, owing to the refusal of Averescu and all politicians who favoured Rumania's entry into the war, to sign the peace treaty, an attempt is now being made to form a ministry to make peace, from politicians who opposed the Rumanian intervention. Marchiomann, the prospective premier is friendly with Germans and consequently it is thought he may be able to obtain better terms than Averescu.

Bukharest telegrams received via Austria-Hungary state that Marchiomann opposes handing over of Dobrudja to Bulgaria but would consent to its being administered jointly by central powers.

United States.

First Concrete Ship Launched.

Advantage of Concrete Ships.

LONDON, March 19.
A telegram to the "Times", from Washington says:—It is officially announced that the first big concrete ship of eight thousand tons, has been launched on the Pacific Coast completely successfully six weeks after the concrete was first poured into the forms. Arrangements are being made to build fifty-four more concrete vessels. The advantage claimed for such ships are that the construction does not interfere with the building of steel vessels. Concrete ships can be launched within ninety days after work starts, and the cost of plant, is only one-twentieth part of the cost of steel a shipyard of equal capacity.

Alleged French Spies.

Deported in U. S. A.

LONDON, March 19.
NEW YORK.—Two men and two women supposed to be French have been deported. They lived in fashionable localities and were amply supplied with funds. It is alleged they carried on radio correspondence with Bernstorff.

TELEGRAMS.

Finland

Telegraphic Communication Restored

LONDON, March 19.
STOCKHOLM.—Telegraphic communication with the south of Finland has been restored.

Central Powers

Russian Ambassador at Berlin.

Mr. Joffe Appointed.

LONDON, March 19.
PETROGRAD.—Mr. Joffe who was the President of the Peace Delegation, has been appointed Russian Ambassador at Berlin.

Expenditure on War Prisoners.

Claims to be Abandoned by Germany.

LONDON, March 19.
PETROGRAD.—The German official press states, that Germany is willing to abandon claims for repayment of expenditure on war prisoners, in return for the Russian Baltic, and Black Sea Fleets.

The Ukrainian Army.

Organisation Under German Officers.

LONDON, March 19.
Austrian official sources state, that German officers, have been invited to organise Ukrainian Army. Ballo, and German financier Langl are expected at Petrograd. It is stated that Government proposes to establish oil monopoly.

The Kaiser's Reply.

To Courland National Council.

LONDON, March 19.
AMSTERDAM.—Replying to the resolution of the Courland National Council offering him the Duesl Crown. The Kaiser says: Germany recognises Courland as a Free Independent entity, and assures it of her protection and assistance in the construction of constitution, which must provide for a free parliament.

Secret Sitting of Reichstag.

Lichnowsky's Memorandum Discussed.

LONDON, March 19.
AMSTERDAM.—The "Vorwaerts" states that a secret sitting of the Reichstag lasting the whole day discussed Lichnowsky memorandum recently cabled.

Raids on German Towns.

German Commanders Interview.

LONDON, March 19.
A supreme commander of the German Air Forces interviewed by the "Cologne Gazette" said the raids on Paris would cease when attacks on German open towns ceased. He admitted that the raids on Germany had inflicted heavy losses. They were not waiting to see whether France would take severe penalties inflicted to heart.

Vivid Accounts of a Neutral.

The Hague correspondent of the "Times" says that a Neutral, who has returned from Germany, gives vivid accounts of panic in Rhineland during the air raid on the 12th inst. All factories stopped work for hours. Fifty people were killed at Coblenz and very heavy material damage was done and many fires broke out.

Mannheim Bombed.

In the House of Commons Mr. Macpherson announced that British aeroplanes raided Mannheim yesterday and dropped over a ton of bombs with excellent results. Hits were obtained on Badische Soda-fabrik. The enemy formation attacked the British squadron. Two enemy machines were driven down and the remainder driven off. All our machines returned safely.

General

Obituary.

LONDON, March 19.
PARIS.—The death is announced of Volain Bey, Vice Chairman of the Board of Directors of the Suez Canal.

Western Front

Artillery Duel Continues.

LONDON, March 19.
This afternoon's French communique says:—The artillery duel continues on the right of the Meuse. Our fire drove off enemy reconnoitring parties attempting to reach our lines in the region of Haudemont, and north-west of Bezonvaux. There has been fairly great artillery activity north of Le Volin, on both banks of the Fave, and in the voeges.

Hostile Artillery Activity.

LONDON, March 19.
A British communique says the enemy raided two posts eastward of Poelcapelle. Four men are missing. Hostile artillery was active at Cambrai and the Bapaume road and in the forward and back areas of Armentiers and Ypres. There was increased air activity. We dropped ten and half tons of bombs on the Railway sidings at So-main, on billets, on all parts of the front and on the three aerodromes. We brought down three machines in a fierce encounter over an aerodrome. During the day we brought down eighteen machines and drove down eight. Four of ours are missing. The night fliers dropped five tons on two aerodromes on the dump northeast of St. Quentin and on billets at Douai and Menin. All returned.

Ten Enemy Aircraft Felled.

LONDON, March 19.
The Admiralty says:—During offensive patrols from Dunkirk, our aeroplanes destroyed five machines, and shot down five between Thursday and Sunday. All our machines returned.

French Official Report.

LONDON, March 19.
A French Communique says the enemy coup-de-main north of Juvincourt and another southeast of Corbeay were repulsed with appreciable enemy losses after a lively fighting. There was a reciprocal cannonading especially in the Samogneux and Bezonvaux districts and between Chures and Badonviller in Lorraine.

Belgian Communique.

LONDON, March 19.
A Belgian communique says following recent activity the enemy attacked in the region of Neuport-Dixmude and Mercken with a considerable force with shock troops. The enemy gained a footing in some advanced elements near Neuport from which he has partially driven out. After violent bombardment the enemy penetrated the advanced position the direction of Dixmude and by the use of flamewerefer into the part of a trench on the west bank of the Yeer. Our counter-attacks completely restored the positions. The enemy attack is the direction of Mercken was repulsed by our barrage. The artillery struggle was very lively on the whole front.

British Official Report.

LONDON, March 19.
Marshall Haig's communique this afternoon reports successful raids at Villersgustain, Laverquiere and Bel-grenier. The Portuguese raided the trenches east of Neve chapel and brought back prisoners and two machine-guns. We repulsed the raids at Fleurbaix and Belgrenier inflicting losses. Hostile artillery has been shelling the forward and back areas in the Ypres Sector.

French Official Report.

LONDON, March 19.
This afternoon's French communique says:—A detachment yesterday evening penetrated the enemy lines in the region of Rheims to a depth of a kilometre, destroyed numerous occupied dugouts and brought back nine prisoners. The enemy at midday, after sharp artillery preparation, carried out coup-de-main northeast of Silery which broke down under our fire. There has been violent artillery duel on the right of the Meuse, particularly in the region of Bill 344.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

Indian Legislative Council.

Yesterday's Proceedings.

DELHI, March 19.
At to-day's meeting of the Indian Legislative Council held under the presidency of Sir George Lowndes, Sir Sankaran Nair laid a statement on the table showing the amounts spent by various Local Governments on anti-malarial measures during the last ten years.

Indian Soldiers Litigation Bill.

On the motion of Sir William Vincent the Indian Soldiers Litigation Bill was taken into consideration. When the Bill was introduced there was no disapproval and the amendments, so far proposed did not affect the principle of the Bill.

Captain Ajab Khan moved three amendments relating to the proceedings in law courts against Indian soldiers during their absence on leave. He said that he wanted that the protection embodied in the Bill should be extended to Indian soldiers come home on sick leave. He had known of cases in which soldiers come home for two months on sick leave to improve their health had been served with summons in civil suits and worried on that account. He, therefore, suggested that on such occasions the soldiers should enjoy the same privilege as on active service.

Sir William Vincent said that the attitude of the Government was to accept the amendment moved by Captain Ajab Khan provided there was no indication of disapproval from the Council. He was glad to utilise the experience of the mover and did not want to refuse the additional privilege which the mover sought.

The amendment was supported by Messrs. Jinnah and Chanda.

The amendments were accepted and the Bill was passed.

Defence of India Act Internments.

Mr. Surendranath Banerjee next moved a resolution asking for an advisory board to deal with the cases of internments.

In moving the resolution for a Committee for enquiring into cases under the defence of India Act, the Bengal Regulation III of 1818 and the cognate Regulation of Madras and Bombay, Mr. Banerjee was anxious that its scope should not be misunderstood. It was merely an Advisory Committee, the final decision resting with the Government. All that he wanted was to create a machinery which would help the Government in a difficult and delicate duty without weakening its authority and responsibility. They in the Council were an Advisory body. Did they displace or weaken the authority of the Government? They rather helped the Government. He desired to guard against a misconception. He did not want to embarrass the Government but to help it by dissipating the clouds of mistrust and suspicion, and the gathering volume of uneasiness and unrest which the administration of the Defence of India Act and Regulation 3 under the existing conditions had created. The Government had assumed extraordinary powers, dispensing with ordinary judicial safeguards that locked up people, might be only a few hundred, with out trial. The people in their ignorance believed that some of these men were innocent. The feeling grew and spread infecting the whole community among the younger section and not only among younger men but amongst

representatives of older generations. The other day a town hall meeting was held to appoint a vigilance committee in connection with these cases. Amongst others Sir Benode Chandra Mitter, the late Advocate-General was present and Sir Rash Behari Ghosh, whose presence lent weight to the demonstration, allowed himself to be nominated on the Committee. Young men have been snatched away from homes without their parents or guardians knowing the reason why. If the Government were to appoint an Advisory Committee consisting of men who inspired public confidence, and if their verdicts were published with or without reasons, the anxiety of parents would be relieved, public feeling would be soothed and calmer atmosphere produced. The Government would lose nothing but gain much. An Advisory Committee, he contended, was necessary not only to create a better state of feeling but to prevent the commission of grave blunders. Judicial safeguards were not the fads of lawyers. As an illustration of the mistakes committed by the Government Mr. Banerjee cited the recent Sindhubala case which caused great indignation in the country. Arrest first and enquiry afterwards, that apparently was the motto of the C. I. D., a motto in violation of all law, justice and canons of propriety. If there was an Advisory Committee all that had happened in the Sindhubala case would have been avoided and the Government would have been spared of the humiliation of acknowledging the deplorable error of judgment of police officials. Sir Reginald Craddock observed that no loyal citizen need be alarmed at the introduction of this law. Could this be said in view of the revelation of the Sindhubala case? If respectful women could be dealt with in this way what guarantee was there that many innocent persons were not interned in the same way? Public confidence was shaken and the least the Government could do was to appoint an Advisory Committee.

Mr. Banerjee next came to the second part of the resolution dealing with Regulation III of 1818. Lord Stanley wrote to Lord Minto in 1908 begging of him that in no case of deportation should the enquiry be held behind the back of the accused. The speaker wanted to know whether the instruction had been followed. The regulation laid down that due regard should be paid to the health of prisoners and due provision should be made for the maintenance of their families. This used to be done in 1908 except perhaps in the case of Babu Krishna Kumar Mitter who was confined in Agra jail and whose health broke down in consequence. Things had been changed for worse now. There were persistent complaints of prisoners being confined in solitary cells. Babu Surendra Nath Roy repeated this at a meeting of the Bengal Council. This was not denied and he maintained that solitary confinement was the severest form of punishment inflicted upon prisoners. Under the Penal Code no case of solitary confinement could exceed three months and at one time no one could be confined beyond 14 days. No wonder that there were all sorts of reports about breaking down of health, attempt at suicide and cases of insanity. Mr. Banerjee cited the case of Jyotish Chunder Ghosh whose mother complained in a memorial to the Viceroy that her son was being artificially fed and was lying on his back and was paralysed. He should like to know what the Government had done in that case. Regulation 3 provided that on the 1st of January and first of July reports regarding the health of detainees should be submitted. He would ask the Hon'ble Home Member to lay reports about Jyotish Chunder Ghosh on table. If there was an Advisory Committee there would be no occasion for reports of this kind. Mr. Banerjee contended that the English Act provided an Advisory Committee with a High Court Judge to preside over it. There was no reason why this should not have been done. He had heard objections against an Advisory Committee. One of them was that the responsibility of the Government would be weakened. But the Committee being only advisory the power and responsibility of the Government would remain as before. Another objection was that the members of the Committee would be exposed to risk of violence. Indian members of special tribunals who sentenced accused to long terms of imprisonment were never threatened. Then it was said that the Rowlatt Committee was sitting, but the terms of reference of that Committee did not cover individual cases as stated by the Chief Secretary to the Bengal Government. Mr. Banerjee quoted from a speech of Lord Ronaldsday in the Bengal Council and said the Governor of Bengal was in favour of such a Committee as he advocated. There should be two judges of a High Court, one being an Indian not necessarily from Bengal and three non-official Indian lawyers on the Committee. This would involve expenses but the Government spent larger sums in prosecuting political prisoners. They might spend a little more in doing them justice.

Sir William Vincent who followed Mr. Banerjee said that the mover's remarks showed that he recognised the necessity that had prompted the Government to assume unusual powers. A Calcutta paper had said that the German Indian conspiracy was a huge joke. That it was not a joke had been proved to the hilt. He wished it was a joke. Those who were in detention were connected with conspiracy or acts of violence, but the question might be asked—should not the Government consider if it was necessary to keep them under detention after some time? He explained the procedure followed and admitted that it was probable that mistakes had been made in one or two cases as in the case of the Sindhubalas, but the action of the Government showed their anxiety that no injustice should be done. No one was interned without enquiry. The Home Member spoke of the Hon'ble Mr. J. G. Cunningham as one whose scrupulous love of justice was well known. The Government of India were in complete agreement with the intention of the Government of Bengal as indicated in Lord Ronaldsday's speech in the Council regarding the enquiry about future cases. The Home Member said that the Government of India were prepared to ask the Local Governments to appoint a Committee consisting of one English and one Indian officer of judicial experience, one of whom must be a High Court Judge to take evidence and enquire into the cases. He would also ask the Local Governments to consider the mover's suggestion that newspapers should be supplied to political prisoners. The Local Government would also be asked to appoint one or two non-official visitors to visit political prisoners and address their reports and suggestions to the Government direct. The Government of India thought that it was imperative to satisfy public opinion in this respect. He hoped their action would not be misinterpreted. He concluded by saying that the Council would take the earnest desire of the Government to meet non-official views into account. At the same time he would like to say that the Government would not relax

TELEGRAMS.

any way their efforts to maintain public order and tranquility. He paid a warm tribute to the Bengal Government for the work done in this connection. He gave detailed accounts of the cases of some individual prisoners.

Sir G. M. Chitnavis said that the partial acceptance of the resolution showed the anxiety of the Government to do all they could to meet the wishes of law-abiding citizens.

The Maharajah of Kossimbazar supported the resolution.

In supporting the resolution the Hon'ble Mir Asad Ali Khan Bahadur began by saying that the resolution made a modest proposal and that it sought to ensure the just and proper application of the Act or the regulations to individual cases. Notwithstanding the thoroughness of official investigation, the best of officials though with the best of instructions were after all human and they were liable to err. They were no more infallible than non-officials. To satisfy public opinion and conciliate public sentiment, to protect and safeguard the sacred personal rights of individual, to maintain the prestige of the Government as well as the efficiency of the administration so as to create greater cordiality between the rulers and the ruled and to secure public co-operation in all efforts to suppress crime and preserve public peace, Government should be prepared to appoint a mixed committee of officials and non-officials.

Mr. Shukul said that the speech of the Home Member would be welcomed by the whole country.

Mr. Chanda said they were grateful that the Government of India were prepared to meet then half way.

Mr. Bannerjee thanked the Government for their attitude. The debate on the resolution would have a soothing effect on the disturbed public mind. The personnel of the proposed committee was of utmost importance. He pressed for a third member and the question of expenditure would not count. Sir William Vincent agreed with the observation that a good deal depended on the personnel of the committee. It should be such as to inspire public confidence. He hoped that the Local Governments would take due note of the fact. He would ask the Local Governments to associate an educationist with the visiting agency.

The resolution was withdrawn.

War Conference: Indian Member.

Mr. Bannerjee in moving that the Indian Member for the next Imperial War Conference should be appointed on the recommendation of the elected members of Imperial Legislative Council said that the appointment of an Indian member was a great gain to India. That the Council had decided to have an Indian member at every session was proof positive that India had fulfilled their expectations. It was an appreciation on which Indians congratulated themselves. The mover wanted to strengthen the hands of the Government by supporting their decision with public opinion. He referred to the question asked in the House of Commons about the election and the reply given, but hoped that the Government would accede to his request to choose one out of a number of names suggested by the non-official members.

The resolution was supported by Hon'ble Mir Asad Ali Khan.

Sir William Vincent replying, quoted the speech of the Viceroy delivered on the 7th February 1917 in the Legislative Council. He also quoted the declaration of the Prime Minister in the House of Commons on the 18th May 1917 and the reply of the Secretary of State to Mr. Charles Roberts on the same subject and said in view of the decision of His Majesty's Government he could not accept the resolution. Mr. Bannerjee was beating his head against the wall.

Mr. Bannerjee:—As we always do (Laughter).

Continuing Sir William Vincent said however sympathetic their attitude might be they could not change the constitution of the Conference. He paid an eloquent tribute to the services rendered by Sir S. P. Sinha.

Pundit Malaviya said that it was possible still in spite of the reply of Dr. Fisher to Mr. Denman, to decide the question in the light of the resolution. Even Sir S. P. Sinha would not be accepted as the representative of the country if he were not elected by the Council.

Mr. Jinnah was not satisfied with the reasons advanced by the Home Member. If an Indian were to represent the best interests of the people at the Conference the only machinery to elect him was the Legislative Council. Dr. Sapru said that the decision now being arrived at was extremely disappointing.

After Mr. Bannerjee had replied the resolution was put to the meeting and rejected. Mr. Jinnah asked for a division. The voting was 16 for the resolution and 39 against it.

The Council adjourned till the 22nd instant.

Second Indian War Loan.

DELHI, March 19.

Pending settlement of the date and details of the second Indian War loan to be issued during 1918-19 it is notified that the cash certificate sold from the first of April 1918 will form part of the loan, and that the proceeds will be paid to His Majesty's Government for the prosecution of the war.

Sind

Privy Council Appeal.

Karachi Port Trust V. Contractors.

KARACHI, March 19.

A civil suit filed against the Karachi Port Trust in June 1912 has just been disposed of by the Privy Council. The plaintiffs Messrs Mackenzie Davidson and Ibrahimji Hakimji, joint engineering contractors for the Port Trust claimed one lakh as damages for breach of contract in the District Court, Karachi, in June 1912. The additional Judicial Commissioner awarded Rs. 400 as damages and the plaintiffs appealed to the High Court who in July 1913 set aside the lower Courts decision and awarded Rs. 20,000 as damages. The Port Trust filed an appeal before the Privy Council in December 1913 which was heard last week after more than three years delay. The Privy Council allowed the appeal setting aside the decision of the High Court of Judicial Commissioner of Sind and allowing costs in all courts.

Under the Clutches of Press Act.

Hyderabad Daily to Deposit 2,000 Rs.

KARACHI, March 19.

The District Magistrate of Hyderabad (Sind) has ordered the printer and publisher of "Hindvasi" a vernacular daily of Hyderabad to deposit Rs. 2,000 as security under the press Act.

Calcutta

Share Holders Meeting Protest Against Capital Controlling Bill.

CALCUTTA, March 19.

A meeting of the Indian Company Directors and shareholders was held at the India Club at 6 Hastings Street to-day under the presidency of Mr. A. C. Sen of the National Agency Co., to protest against some of the objectionable clauses of the new Act introduced by Sir William Meyer in the Imperial Legislative Council. Controlling fresh issues of capital. It was unanimously resolved to send the following telegrams to H. E. the Viceroy:—"Indian merchants directors and shareholders assembled at a meeting to-day pray Your Excellency in Council postponement of consideration Bill No. 7 controlling capital. If being a war measure postponement not possible further pray deletion of words 'Call up unpaid capital' from section three sub-section one as their retention will tend to paralyse companies and industries."

Indian Deputation to England. Self-Government Propaganda.

CALCUTTA, March 19.

(Delayed in Transmission.)

A public meeting of the citizens of Calcutta was held this evening at Prof. Ramamurti's circus pavilion to support the Indian deputation to England to press on the British public and Parliament the need of the introduction of responsible government in this country. Mr. Motilal Ghose, who presided, said that it was necessary to send a deputation to England immediately with a view to counteract the mischievous activities of the Indo-British Association and the campaign of lies, calumny and misrepresentation spread by Lord Sydenham and his friends Messrs C. R. Das, B. C. Pal, I. B. Sen, and B. K. Lahiri addressed the meeting. Mr. Das said that he did not deny the existence of a revolutionary party in the country and it was his strong conviction that the only way to eradicate the evil was to grant responsible government to the people. Repression would never put an end to that.

Mr. I. B. Sen said that if it was a fact that Britain was fighting in the war for the liberation of humanity and if humanity included brown humanity also, India should be given self-government.

Mr. B. C. Pal who is proceeding to England of Wednesday as one of the members of the deputation said that he was going to England not with a mendicant bowl in hand begging for reforms, but to tell the British people plainly that the world political situation was such that it was as much necessary in England's interests as in India's interest that India should be given self-government.

A Darnig Dacoity.

CALCUTTA, March 20.

In small hours of Tuesday morning a daring dacoity was committed in the house of Kali Charan Nath a cloth merchant at Behala, a suburban village of Calcutta. It appears that about 30 men armed with lathis and wearing masks raided the house and completely overawed the inmates by flourishing their lathis. They walked out of the house after seizing Rs. 1,000 in currency notes and cash. Eight arrests are said to have been made by the local police in connection with the dacoity.

Bombay

Strike in Ahmedabad.

BOMBAY, March 19.

The strike and lockedout in Ahmedabad mills have come to an end, a compromise having been arrived at between capital and labour. The credit of hastening the conclusion is due much to the efforts of Mr. Gandhi and Mrs. Ansuya Sarabhai who were working for a settlement on behalf of the operatives. It will be remembered that Mr. Gandhi had recently taken a vow to abstain from all food until a settlement satisfying the demands of the operatives was arrived at. The workers had sworn to return to work unless they got 35 per cent increase and the millowners had agreed not to accept this rate. The terms of compromise are 35 per cent increase on the 1st day, 20 on the 2nd day and 27½ from the third day. Professor Anandshankar Dhruve is to decide within three months the exact figure of increment between 20 and 35 per cent from the third day. Till the declaration of the award the millhands are to get 27½ per cent.

ఒక విలేజుకు డిల్లీ వ్రాయుచున్నాను:—మార్చి 6-క తేదీ ఆంధ్రపరిశోధక మహామండలి స్థాపించిన దినము. ఆ జయంత్యుత్సవ మిసెల 7-క తేదీ యుదయ మేడు గంటలకు విశాఖరము పాఠశాల భవనము నందు జయంతి రామయ్య గారి యాధిపత్యము క్రింద నర్త్యంబై వైభవముగ జరిగినది. ప్రథమమున శ్రీరావు శేషరావు గారు వైక ప్రార్థనము చేసిరి. పిమ్మట కాగ్యదర్శి సంవత్సరచక్ర చదివి వినిపించెను. ఆం తెలు శ్రీ పురాణపండా మల్లయ్యకాశ్రీ గారు పురాణములు ప్రబంధములు నను విషయమునై నుపన్యసించిరి. చిట్టచివర నధ్యక్షులు పరిశోధనాసభనము, పరివర్తు వారి గ్రంథ బాలము, ప్రస్తుతవిశేషములు మొదలగు విషయములను గురించి యుపన్యసించిరి. పిమ్మట స్థాపకులగు శ్రీ వెలికాని లచ్చారావుగారు రుపన్యసించిరి.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

(0)

కృష్ణజిల్లా విలేజులలో కొంతకాలం గ్రామమునందు యా 3000 లతో కట్టబోవు సత్రిమునకు 18-క తేదీని పప్పు కితారామయ్య గారు శంకుస్థాపనము చేసియుండిరి.

కృష్ణజిల్లా ఎనమలకుగారు గ్రామమునందు గ్రామవాసులు 11 వ తేదీని భారతవిలాస విద్యాలయ మను పేరిట నాక భాండాగారమున సెలకొల్పిరి. తత్సందర్భము నందు జరిగిన సభయందు డాక్టరు గంటు సుభాషధానులు గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించి వకవక్తయు, భాండాగారోపయోగములను గురించి యుపన్యసించిరి. ముప్పవరపు తిలపతి రామడు చాదరీగారు భవనమును కట్టించెదమని వాగ్దానము చేసిరిట. గ్రామములు యా 80 ల విరాళము నిచ్చిరి.

గోదావరిజిల్లా కాకినాడ తాలూకా వింజరమున గ్రామమునందు పాలంకి పెరుకరమ్మ గారు సెలకొల్పిన సంస్కృత పాఠశాలలో జయంతి భగిరథి కామ్రులనారు ఫాల్గున బి 10 నుండి వ్యాకరణ నవాహ్నిక, భాష్యపాతములు ప్రారంభించెద రని విలేజుకు లాగారు వ్రాసిరి. భాష్యపాతములను చదువుట కభిలాష గల వారందఱు చేరవచ్చును. వీరధివ్యాధుల వారములు, మధుకరముచేసికొని కాలక్షేపము చేయుటకు గ్రామమునందు వసతి గలదు.

ఒక విలేజుకు డిల్లీ వ్రాయుచున్నాను:—గుంటూరు జిల్లా నరసరావుపేట తాలూకా యొక్కదల గ్రామములో నిమ్మరాజు వేంకటరామగారిచే ప్రతిష్ఠింపబడిన శ్రీసీతారామస్వామివారి దేవాలయపు ముఖమంటపమునందు వేసిన కంచుగంట సుమారు 40' క్కేర తూకముగలది 7 తేదీ రాత్రి చోరగ్రస్తయు 9 తేదీన చిలకలూరిపేటలో తెలగవలయును సుంకరి శివయ్యయొద్ద పట్టుకొనబడినది. నర్సారావుపేట సబ్ మేజిస్ట్రేటు వారివద్దకు తేబడిన చోరిని గంటముక్కులు పగలకొట్టబడినవి. 16 త్తేంపులుగల కంచుతోసహా మార్టూరు చిల్లలూరిపేట పోలీసువారికి స్వాధీనపర్చదమయినది.

నిజాం తాలూకా నల్లగొండ గ్రామములో 8-క తేదీని, సమీపముగా నున్న కొండవద్ద తిలకము దిద్ది నటువంటి ఒక మృతక శేఖరము యొక్క శిరస్సు కనబడినట్లు, ఒకరు వ్రాయుచున్నాను:—ముఖవికాసము మాడ శిశువుయొక్క వయస్సు ఒక సంవత్సరము ఉండవచ్చు ఊహించితిమి. పోలీసువారు ఇందు విషయమై విచారణచేయుగా ఒక భూతము పట్టి యున్న మ ని పి ని బాగుచేయగలందులకు భూతవైద్యుడు వెంకుకొనెదమ అను నెవము మీద నాశువును కొని తెచ్చి భూతమునకు బలియిచ్చినట్లు తెలియచచ్చినది. అవిషయమై పోలీసువారు విచారణ చేయుచుండగానే మరునాడు పెద్ద గుర్రమును అమ్మవారి గుడియొద్ద బలియిచ్చిరి. భూత వైద్యుడు మాత్రమే ఇంకను చిక్కలేదు.

ఈ సంవత్సరము, గుంటూరుజిల్లా నర్సారావు పేట తాలూకా శ్రీకొటేశ్వరస్వామికొండయొద్ద జరిగిన మహోత్సవములో, నర్సారావుపేట తాలూకా, మిట్టపాలెం ఆనంతవరం గ్రామములలో కొందరు విశ్వబ్రాహ్మణప్రముఖులు చందారూప్యముతోద్రగ్ధము మమూలచేసి, ఆకొండ సమీపమున నుండు రేదోపులో విశ్వబ్రాహ్మణ సమారాధన జరిపినట్లు ఒకరు వ్రాయుచున్నాను. ఆశ్చర్యకరమైన మహాజనములో భోజనవసతి చిక్కక కడుయిప్పించి పడుచుండిన విశ్వ బ్రాహ్మణులు సుమారు వెయ్యిమంది ఆసమారాధనలో నుఖ భోజనముచేసి ఆకార్యనిర్వాహకుల పరిపకారపు పట్టుదలకు మిక్కిలి సంతసించిరి. ఆమరునాడు 12 తేదీ తమతమ గ్రామములకు వెళ్లుటకు సమీపరైలు స్టేషనుకు నర్సారావు పేటకు వచ్చునప్పటికి అచ్చటివారును విశ్వబ్రాహ్మణుల సంతర్పణలు రెండు పెట్టిరి.

హిందూదేశమునుండి ఇంగ్లండుకు బోవు ప్రతినిధివర్గమువారి గౌరవాధ్యము కలకత్తా పోరులు నిన్నటి సాయం కాలము ప్రాధేనగు రామమూర్తిగారి సగ్గును దేగాల్గొ పెద్దసభలోచేసిరి. మోతీలాలు ఘోషగారు సభాధిపత్య మవహించిరి. ఇండ్లో బ్రిటిషువారి తుంటురినము నడకుటకు వెంటనే ప్రతినిధివర్గము సంతృప్తివాసశక్యక మని వారు చెప్పిరి. సి. ఆర్. దాసు, డి. సి. పాల్, బి. బి. సేను, బి. కె. లాస్కీ గారులు నువన్యాసము లొనగిరి. బుధవారమునా డింగ్లండునకు బోవువారిలో నొకడగు పాలుగారు ప్రత్యుత్తరము మొసగిరి.

ప్రజాభిప్రాయములు

(0)

I

గోపరాజు గామప్రధాని.

అయ్యో, గణపతిదేవరాజుమంత్రి యగు గోపరాజు రామన్నగారు శా॥ ౧౦౬౭ రక్తాక్షి సం॥ భాద్రపద ౩౦౦ అంగారకవారమున రాజువలన ముద్రాదానమును బట్టి బ్రాహ్మణులకు గ్రామకరిణీకముల నుద్ధరించెనని పురాణికమగు నొక గొప్పప్రతీతి జగద్వ్యాప్తమై యున్నది. ఈవిషయమును స్థిరపఱచు శాసనాధికములు నాకు లభించినవి కావు. ఈకథ ద్వ్యప్రిత్యంతరి చరిత్రమున "గణకనిర్వాహంబు గల్గించె. నుద్యోగ మహి గోపరాజు రామప్రధాని అనుసీసపాదమునఁ గొని కొద్దిచరిత్ర వ్రాయఁబడెను. కాని విషయవిరుద్ధాధారములగు దృష్టాంతము లేవియుఁ గనిపించలేదు. దండకవి రెయిండు. శా॥ గోత్రశాస్త్రాంబరేంద్రానాం శక్తి శాఖివాహనే. అను స్తోత్రములు మాత్ర ముదాహరింపఁబడినవి. ఎంత విమర్శించినను మనదేశమున కాక తీర్థాగణపతి యేలినట్లును అతఁడు శా॥ ౧౧౨౦ కిఁ దైకాలమునం దుండినట్లును కనబడుచున్నది. కాని దైకాలమునకు సంబంధించు గాని దైకాలమున వేరొకగణపతి యున్నట్లు గాని కానరాదు. కావున దయామయులగు చరిత్రకారు లీవిషయమును విమర్శించి దీని కిఁ బ్రాముఖ్యములగు శాసనములు కాని పూర్వచరిత్రకారుల వ్రాతలుగాని దొరకినవో ననుగ్రహించి పంపుచురేని వానిని ననుసారపూర్వకముగఁ బ్రకటించు చొప్పుననున్న కొండ వీటిచరిత్రమునండుఁ జేర్చి వారిసహాయమును సమాదరణముగఁ జరిత్రమున వెల్లడింతును. అన్యసహాయులేరిది చరిత్రవ్రాయు పని సమర్థింప నెట్టివారికిని సత్యమగుటచే దీక్షదేవగు నా మొడఁ గరుణించి నాయుద్యమమును నెరవేర్చు గాక.

మన్దలపల్లి గురుబ్రహ్మశ్రేయ్య.

నర్సరావుపేట, గుంటూరుజిల్లా.

II

ఆంధ్ర విద్యానిధి.

అయ్యో, నూతనతత్వము సమీపించుచున్నది. ఆపవిత్ర వంతులగు దినమునందేగాక యేనుదినుండైనను యే మానవులు ఆంధ్రవిద్యానిధి సంఘమునకును, ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలలకును సమర్పించుచున్నారో వారలు పుణ్యసంతులు నేటిదినముననే ధనికులు ప్రధానపోషక సోపనములుగాను విద్యానిధి సంఘమునందుఁజేరుదు. ఆంధ్రుల విద్యకు స్థానమొక గమక నే యాంధ్రవిద్యానిధి యను సార్థక నామధేయము కలిగినది. ఇందలి ధనమును ఆంధ్రుల విద్యావిషయమై కృషు పెట్టబడుచుండుటను సాధారణముగా నందఱ ఆరింగినదియే. కాలము గడచిపోవుచున్నది. "ఆలంకృతమృతంబు" అనునాన్యోక్తిని గుర్తెగి నేటిదినముననే సోపనములుగా చేరుదు. ఎంతకత్తి లేనివారు సహితము సంవత్సరమున కొకపర్యాయము మాత్రపుజనముకై యొక రూప్యమును సంఘమునకు సమర్పించి యందు సభ్యులుగా చేరుదు. అందుకును వీలుగానివారు చేత నైనంతవరకు భిక్షులమూలముగా ధనమును గడించి ఆంధ్రవిద్యానిధి సంఘమునకును, ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకును పంపుదు. నైసంఘమున కధ్యక్షుడు మానసియులగు బి. ఎన్. శర్మ కార్యదర్శులు గౌరవనీయులగు కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, పండితి డి. గోపాలాచార్యులు, వేమకరపు రామదాసుగార్లు, నిరంతర పరిశ్రమచే సంఘకార్యములను నిర్వహించుచుండుట వలన సంఘాపనాగంబులు పెక్కులుగలవు గాన ప్రతివారును దేశభక్తిగ్రాహి ధనమును ఆంధ్రప్రతికాధిపతియగు శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారికి పంపియెడల ఆంధ్రవిద్యానిధిసంఘమునకు చేరును. గౌరవనీయులగు భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారికి పంపిన ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకు చేరును. మాతృపూజనమున కంతభవ మొసంగిన యంతిఫలము. అంత శ్రేయస్కరముకలదు. ప్రతివారును సాహసమును చూపుట దేశభాగ్యదయ శూచకము. ప్రతివారును మాతృపూజనముకై ప్రయత్నము చేయుడని విన్నవించుచున్నాను.

అత్తలూరి సూర్యనారాయణ.

III

కృష్ణామండలసభలు.

ఈ సంవత్సరము 27 వ కృష్ణామండలసభ మార్చి 30-31 ఏప్రియలు 1 తేదీలను తిరువూరు తాలూకా గంపలగూడెమునందు మహారాజశ్రీ, ఆంధ్రప్రత్తికాధిపతు లగు కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి యధ్యక్షత క్రింద

జరుగును. 20 వ కృష్ణామండలసంఘసంస్కరణసభ 1 ఏప్రియలు ఉదయమునను తృతీయగంధాలయ సభ 31 మార్చియుదయమునను జరుగును. సంఘసంస్కరణసభకు మదరాసులో బాటిష్టరుగానున్న శ్రీ ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణపంతులుగారు ఆగ్రాసనాధిపత్యము వహింతురు. గంధాలయసభ అధ్యక్షుని నామము ముందు తెలియఁబడుతుము. ఈసభల జయమునకయి ప్రయత్నములన్నియు భారీయెత్తున జరుగుచున్నవి. ఆహ్వానములు పంపుటలో ఒకవేళ పారపాటున మఱచినను క్రితక వహింపక జిల్లాలోని ప్రముఖులందరు విచ్చేసి సభను జయప్రదముగా జరుపుదురగాక యని కోరుచున్నాము. ప్రతినిధులు నైజామురెవ్వు చుధిరస్తేవకలో దిగినవో వారిని బండిసప్తయి ఉచితముగా చేసి గంపలగూడెము చేర్చెదము. సభాంతరమున ఇదేవిధమున తిరిగి చుధిర స్తేవకకు కొంపోయి విడుతుము. కావున ప్రయాసయనకఁ బెక్కును మీటికఁ ప్రతినిధులు రావలయునని కోరుచున్నాము. ప్రతినిధులు సభకు విచ్చేయుఁజేతుకులును దెవవాడఁ బ్రైయలోరాత్రి 12 గంటలకు బయలుదేరు నయిబాంమెయిల్లో బయలు దేరినవో రాత్రి 2 గంటలకు చుధిర చేరును. వెంటనే బండి యెక్కినవో తెల్లవాఱుసరికి 12 మైళ్లుగూరముననున్న గంపలగూడెము చేరగలరు. వెన్నెలరాత్రిలు ప్రయాణము సౌఖ్యకరముగ నుండును. గంపలగూడెములో తెలిగ్రామకచ్చేరి తమన్నన బ్రాంచిపోస్టాఫీసు కలదు. తిరువూరు తాలూకా మిక్కిలిగా సర్వనిధముల హీనస్థితియందున్నది. తిరువూరు తాలూకా వాసులీసభకు వివిధ దుశ్చయేమురును నూచనలు కలవు. అట్టివారికి తమలోకానుభవమును వెదజల్లి ఇతరజిల్లాతాలూకా ప్రముఖులు సభకు తప్పక దుశ్చయేమురునని కోరుచున్నాము. ఇదిట్లుగ్రామము కనుక ప్రతినిధులు తమపరువులు, టంబర్లు దీపపుస్తాండ్లు తమవెంట తీసికొని వత్తురని నమ్ముచున్నారము.

పరిపాలనా పద్ధతులయందు ప్రజలకు గలుగుచున్న చిక్కులను గురించి యోచించి నాటిని నివారించు ప్రభుత్వము వారికి విన్నవించుకొనుటకును మనసంఘము బాగుపడటకై మనలో మనము చేయవలసిన ప్రయత్నములను గూర్చి విచారించుటకును మనలో మన కేకాభిప్రాయము, వికవత్వము మొదలగునవి యలవడుటకు సభలు జరుపబడుచున్నవి. ఆ సేతు హిమాచల పర్యంతము గల ప్రజల తేమాభివృద్ధికై చేకూరుచుపథయు, ప్రతి రాజధానికి రాజధానిసభయు నాయాస్థలముల జరుగుచున్నవి. జనసామాన్యమున మపయోగించుచున్న, అన్ని జిల్లాలలోను స్వభావలో వైయుద్దేశముల నెరవేర్చుటకును వ్యవహారము తెలుల నడపబడుచున్నవో జనసామాన్యమునకు దెలుపుటకు మండలసభలు జరుపబడుచున్నవి. మనమండలములో కృష్ణామండల సభ 26 సంవత్సరములనుండి అవిచ్ఛిన్నముగా జరుపబడుచున్నది. ఈ సంవత్సరము 27 వ సభ గంపలగూడెములో, దేశభిమానులును, ఆంధ్రప్రతికాధిపతులను మ.రా.రా. శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి యధ్యక్షతక్రింద మార్చి 30-31 ఏప్రియలు 1 తేదీలలో జరుగును. ఈ తాలూకాలో ఈసభ జరుపుట కిదియే శ్రద్ధయము. ఈ సభ జయప్రదముగా జరుపు భారము తిరువూరు తాలూకా వాసు లందరినై కలదు. సభ జరుగు కాలము సమీపించినది. కావున తమకత్తికొలది ద్రవ్యసహాయముచేసియు తమతమ గ్రామములలోని యిబ్బందులు సభలో విచారించుటకు మాకు తెల్పియు, తమ గ్రామములో సభలు కావించి మూనండల సభకు మీ గంపు ప్రతినిధుల నామములు మాకు మార్చి 25 తేదీలోగఁ దెలియజేసియు జయముగా సభ నెరవేరుటకు పోడుపడవలయునని తిరువూరు తాలూకా వారందరు ప్రార్థితులు.

- 1. కొత్తగొండ్ల పిన్నయ్య, 2. ధారా వెంకటనారాయణ, 3. డొటకురీ పాపయ్య, 4. నాళా శ్రీరాములు, 5. నేరెళ్ళ వెంకటరామయ్య, 6. కొట్లగిరి శేషయ్యారావు, 7. డొటకురీ లక్ష్మీనారాయణ, 8. గాడిచర్ల గోపాలకృష్ణయ్యారావు బహద్రులు. ఆహ్వానసంఘ కాగ్యదర్శులు.

శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రికృత నవలలు.

శృ శా న వా టి క.

కాలికో 1-0-0, రావల 0-14-0

మిథనానురాగము.

వెల 0-12-0.

839 మా నేజరు కలాభివర్ధని.

రాయవరం, రామచంద్రపురం పోస్టు గోదావరి జిల్లా.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడెపో,
మాంటు రోడ్, మదరాసు.
ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యాయమైన
వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.
డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. ఎం.
(946-287) మే : జరు.

జీవితములు, నవలలు

- 1 గోపాలకృష్ణగోఖలే 0-8-0 1 మంజునతి 2-12-0
2 మహాదేవగోవిందరాణడెఆరి 2 జగన్మోహిని 0-10-0
3 రామకృష్ణస్వామిఎం.ఏ.0-8-0 3 ఇందిరావసుంధరము0-10-0
4 చివేదితాసోదరి 0-8-0 4 రంగరాజు 0-14-0
5 వివరజారి చక్రవర్తి 0-8-0 5 అమృతవల్లి 1-4-0
6 చార్డింటి ప్రభువు 0-8-0 6 కళావతి 0-12-0

వై 2 గ్రంథముల నొకపర్యాయము కొనువారికి

తాలూకాలో మేమే భరించెదము. (982-409)

మె. ర్. కృష్ణారావు అందుకో, నెల్లూరు.

అమృతార్జున అనలేహ్యము.
ఈ లేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి
కాశ్యోతగుళును సోంసగును. 219
ఆరోగ్యమును కలుగ జేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును.
ప్రస్తుతము శాకభక్షణము అను పుస్తకమునకు
వ్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము
వైద్యశాస్త్ర ముఃశీతంకర్ గోవింద్,
అతంకనిగ్రహ శోషధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ప్రకటన (1099)

కృష్ణా డి. మాజీమిత్రులూ కాలో చేరివున్న కోడూరు
పాడు కాశ్యోతపు బిల్డుకు మొఖాసానావారు లేటు పుష్పల
అచ్చయ్యగారి భార్య సుబ్బయ్యగారివలన భర్తగారు చేసిన
బుణములు తీరమానం నిమిత్తము వారసుల అనుమతివైసి
సదరు కోడూరుపాడు మొఖాసాగ్రామం విక్రయించబడును.
ఈగ్రామం అంపాపురం రైలుస్టేషనుకు మైలుదూరము, దెజ
నావకాలవకు చేరివున్నది. ఈ గ్రామం అయకట్టు య
1242-72 ట్లు. ఈ గ్రామంమీద వచ్చే నీకరాదాయం రు 8500
లు. వలయువారు రాజమండ్రిలో పుష్పల రాజుగారివలన
కావలసిన సముజాయిషీ పగయిరాలు తెలిసికోవచ్చును.

వేసవికాలమున కత్తవనరము.

"అమృతమునకు సిద్ధముగ నున్న సోదామిషను"

నెకండుహండు సర్ దారుక్లబ్బు సోదామిషను (మూడు
బుట్టు ఒకేసారి తయారుచేయునది) మంచి అగ్రదులో నున్నది.
ఒకగ్రోసు సోదాబుట్టున్న, ఫిల్టరున్న, రెండుబళ్లు, ఎనెన్న
లు కగయిరా యావత్తుసామానులయ్య అమ్మబడును. వలయు
వారు యీ క్రింది అడ్రసుగల్గు వ్రాయుడు.

సి. యల్. యుక్. గాల్స్,

1126 అశిన్దెంటు మేనేజరు,

డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో, రాజమండ్రి.

ప్రోరట్ ఆయిల్

పుష్పములతో తయారుచేయబడిన మిగుల
శ్రేష్ఠమైన తలనూ నె నుమారు 25 సంవత్సరములకు
ప్రసిద్ధిచెందియున్నది ఈ నూనె అధిక శుభాసనగల
దియు, తలకు చల్లదన మిచ్చును. ప్రేమ మార్పు
పుష్పల్. ఖరీదు బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయ.

డెజెక్ 1-కి 9 రూపాయలు.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works, Ltd.,

91, Upper Circular Road, CALCUTTA.

908

Local Agents
P. Rangiah Chetty & Sons. Madras.
Indian Industrial Co.,
M. R. Chandra &
Madras Swadeshi Stores

సుందరము ! స్వదేశీయము !! ఉపయోగము !!! అందమైన 1918 క్యాలండరు

మార్చి 31 తేదిలోపు అమృతాంజనము దీపావళి రు.5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.
వి. పి. క కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చుచో మా జవాబువారి యుండదు.
కొలది ప్రకటనములకు ముద్రింపబడినవి. ఆకాళంకము గలగడండుటకు త్వరపడట యుక్తము.

తామరలైలము	గజ్జికలైలము	మోహినీలైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపధిము
చక్కని డబ్బీలో కల రూ. 0-3-0 ; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0
పొస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్నిచోట్లలో విక్రయంపబడుచున్నది
అమృతాంజనం సీ పో,
102, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి. 6, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

వాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి. సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అపరిశ్రేష్ట రక్తమువలన జనించు వాధ్యములకు కీరీటుమంటి మందు. కుడుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను శుభ్రము, ప్రాతకోర్పులను అన్ని విధములవలన గలగు చర్మకోగములను పోగొట్టును.
మిక్కిలి శక్తివంతమైన ౪ క్షకు బ్ర కారిక్ (28)
జవాపధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన కోమములను పోగొట్టును. కీరీటుమంటి పొడవగుచోవమును, మలబద్ధకమును కార్మికబంధమును పొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాకోగ్యమును గలగడండును. 16 రోజులవరకు మందులకు 4 డోసుల బుద్ధిలో అమృతమును.
ప్రాప్తియరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

ఏక బాషాలిని ప్రశంస ఆంధ్రనర్వకశాకాలవిద్యాప్రవృత్తి.
ఇది తక్కువకంటే అపూర్వము విరచితము. ఇది శ్రీయుక్త కట్టమంది రామలింగారెడ్డి గారిచే
రూ. 0-1-0 పోస్టేజీ అధికము. వ్రాయబడినది. రూ. 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశ్యామయము, 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డివ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును ముగిసినపలువారు పల్లికు వర్కువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజిల్లు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్కుస్.

తపాలవెట్టె నెం. 5581 రు,

మదరాసు

389

పై కామోజిమ్ గొరునప్పుడు ఈపత్రిక జేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

అకిధ

గర్భాశయ గోగనివారికి:— శ్రీలక్ష్మ గలగు ముతుకూల బహిష్టి కావండుట, ఆకాలబహిష్టి మైల జాతీ గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, ఆరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీమర్మ వ్యాధులను మదుర్చును.
వెద్దబుడ్డి రు.3.0-0. చిన్నది రు. 1-10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ ప్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమువలన తేజస్సును యిచ్చును.
వెద్దబుడ్డి రు. 3.0-0. చిన్నది రు. 1-10-0.

అరగ

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1.0-0
కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
166 9, బందరువీధి, మదరాసు.
ప్రాంచి:— సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.

301 పాళ్ళపు వేంకటాచల 59

పండితులవారి సిద్ధాపధములు.
లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నివృద్ధనను పరికింపుడు.
యోగ్యతావత్తములు.
మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ ఫెలో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ, గ్రాజుయేట్. ఎన్. కె. ఇన్స్టిట్యూట్ లండన్ కన్ సల్టింగ్ కెమిస్ట్రీ ఎగ్జియర్ జేస్. నెం. 2. బొంబై, వీరు వ్రాసినది. తమ "లోకామయహార కస్తూరి మాత్ర"లను, ఉపయోగించుటవలన, క్యాన్సర్స్, కుష్మంధులు, వ్యత్యాసము, అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కనోషి, కడుపునొప్పి, అన్నా కజ్వరము, పిత్తసంబంధరోగము. బిడ్డల యెముకవారముల న్నియు, గుణుయ్యెను, తమవద్దకు ప్రతిదినము వచ్చు కోగలకు, ఏకస్తూరి మాత్రలనే, స్వచ్ఛ జైద్యులు ముఖ్యముగా నీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.
మ॥ రా॥ పి-ఎస్-అచ్యుతరావ్, సీనియర్ సర్జన్, స్టానింటరీ కమిషనర్, మైసూరు గవర్న మెంట్; వీరు వ్రాసినది. "లోకామయహార కస్తూరి మాత్ర"లను నే నుపయోగించి యున్నాను.
పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురింపబడినట్లే అశోత్పూర్ణమగు, గుణాశాలను ఈమాత్రలు శ్రీ యున్న పని నేనుచెప్పుట కానందభరితుడనగుచున్నాను.
రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీ సానుండును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానవత్తము, ప్రతిసీసాలో గూడ యుండును. శిరీమాత్రమును సీసా క అణము, మాత్రమే.

6 సీసాల బొకపాక తప్పిందికొనిన టపాల ఖర్చుతోచేరి రూ. 1-3-0

12 సీసాలబొకపాక కొనిన 2-12-0

25 సీసాల బొకపాక కొనిన 5.0-0

సమస్తకోగములను మానవ్య ఆహార దీక్ష విధ్యవధముల ద్వారాను.

విశాఖము:— శ్రీ సీతారామకృష్ణ వైద్యశాల, మదరాసు

